

BERGROLLET

Personaltidning för CVA-UHF
Nr 1 1973 • Årgång 24

När man bläddrar i CVA-minnenas bok — Bergtrollet — konstaterar man att på ett 20-tal år har ganska mycket hänt inom vårt företag. Bl.a. har många goda medarbetare försvunnit för alltid eller gått i pension eller på annat sätt kommit ur bilden. Flertalet är dock kvar och styrkan har utökats med nya krafter.

Jag kommer alltid att minnas Er alla som lojala och trevliga medarbetare som känt Ert ansvar och velat CVA:s bästa och därigenom givit vår kund ett väl utfört arbete — värt att lita på.

Tack, Kära Vänner, för många år av underbart samarbete, trevligt kamratskap och stimulerande diskussioner.

Blivande pensionär

Låt oss ta tillfället i akt och framföra personalens tack till Vd A. Högfeldt som under så många år kämpat och kämpat väl för att CVA skall vara den kvalitativt höga underhållsverkstad som CVA är. Vi tillönskar honom en trivsamt och aktiv tid som pensionär.

FCTF If 107

SF avd 2152

Guldmedalj till Anders Högfeldt

Hemvärnets förtjänstmedalj i guld har tilldelats verkstadsdirektör Anders Högfeldt som "erkänsla för förtjänstfull aktiv verksamhet för hemvärnsrörelsen samt för synnerligen berömlig gärning inom hemvärdet".

Driftvärdenschefen, överstelöjtnant Axel Ekfeldt, FFV-HK överlämnade medaljen i samband med firandet av Svenska Flaggens dag på Sturevallen, där många arbogabor mött upp i den vackra sommarkvällen.

Festprogrammet upptog bl.a. musik av Arboga Blåsorkester, sång av Manskören och högtidstal av major Harald Lundholm, CVA.

Apropå medaljer

Som en kontrast till ovannämnda högtidliga tillfälle erinrar sig Anders Högfeldt följande lilla episod, som hände honom för ett antal år sedan.

Min dåvarande sekreterare, fru Lillie Ignell, kom in och ställde ifrån sig ett paket på bordet med orden:

— Det har kommit en låda här.

Något snopen blev jag när jag fann att den innehöll det synliga beviset på att jag blivit Riddare av Nordstjärneorden.

Alla ska vi trivas

CVA personalfest den 16 juni i nya godsterminalen går under mottot: Alla ska vi trivas!

Gott om svängrum bör det bli, eftersom hela bottenvåningen på drygt 1.500 kvm blir festsal.

Vd Anders Högfeldt välkomsttalar. Sedan festar vi på "landgång" med öl och dricker kaffe, innan Arboga Blåsorkesterns storband spelar upp till dans. En ännu anonym gästartist framträder vid 22-tiden. Andra eventuella överraskningar kan det också bli och för dessa är det lämpligt att spara biljetterna. Dansen fortsätter till kl. 01.00.

Omslagsbilden:

Dessa fyra Vigen i flankformation representerar svensk topptecknologi av idag. Underhållet av enheter till Vigen utgör en viktig del av CVA:s nuvarande och framtida beläggning.

BERGTROLLET

Personaltidning för FFV-CVA och FMV-F:UHF,
Arboga

Ansvarig utgivare:
Vd **A Högfeldt**

Redaktör:
Gunnel Rydeborg

Redaktionskommitté:
Carl-Rickard Ekblad och Carl-Hugo Dahlström

CVA-CHEFEN I PENSION

I ett 40-tal år har Vd Anders Högfeldt arbetat med försvarsmateriel och bl. a. haft tillfälle att följa den snabba tekniska utvecklingen inom flygindustrin. Mycket har hänt på de närmare 30 år som ligger mellan flygplanen Saab 21 och 37, som han här visar upp.

Den 1 juli blir en milstolpe i CVA:s historia, då två för verkstaden mycket väsentliga förändringar sker. Dels avgår verkstadsdirektör Anders Högfeldt med pension och dels inträder CVA i den nya underhållssektorn tillsammans med CVM.

Anders Högfeldt har nu varit i Arboga sedan 1 juni 1954, först som verkstadsöveringenjör och från 1 juli 1961 som chef för CVA. Med den jovialiska läggning han besitter, har vännerna hunnit bli många under denna tid och han är välkänd och uppskattad i vår stad.

Mest angeläget synes det för Bergtrollet vara att nu i avskedets stund få uttrycka ett varmt och innerligt tack till Anders Högfeldt för alla de omsorger han haft för vårt bästa under sin tid som chef för CVA och att önska honom en fortsatt lycklig tid.

Många artiklar har skrivits om Anders Högfeldt i ortspressen – så även i Bergtrollet, som denna gång för att inte riskera bli tjatig i stället väljer att på nästa sida citera några strofer ur ett av de många högtidstalen till honom i samband med 60-årsdagen nyligen.

Ur "FÖRTAL och TAL"

tillägnat Karl ANDERS Gunnar av vännen Karl BIRGER Johannes

I kväde och sång vi re'n Dej hyllat
men förgäves vi med ljus och lykta sökt
hos släkt och ännu äldre vänner, något för oss ej uppenbart
av, som jag hoppats, ungdomssynder och andra bedrifter
som jag med ironins och satirens gifter
kunde ge Din helgongloria en injektion
att den snabbt förflytta från sin huvudposition.

I brist på detta som kunde gett skämtet sitt elixir
jag för dina goda egenskaper för en stund drar ner nu mitt visir
och från egen fatabur
jag tar fram ett och annat som legat där på lur.

Fan tro't men när någon till mej sagt
att Du mot blygsamheten kämpat
jag försäkrar Dej, att jag med omsorg lagt
mina ord och strax hans entusiasm en aning dämpat.

För publicitet Du är nog så svag och detta vi alla minns
när vi titt och tätt Din nuna ser uppå fotografens lins
och inte har Du det allra minsta lilla lilla grand
utav komplex
men så är Du boss för verkstad stor
med Östersundsannex.

När för 10 år se'n medarbetare Dej skänkte en velociped
i hopp jag tror att ge Din figur en något skarpare kontur
att se Dej ligga som en rem
var säkert många dröm
och att Du skulle bli en av dem
som i en allt jämnare ström
mot CVA på cykel sin kosa ställde
men det hoppet snart Du till marken fällde
ty det hela gick snabbt på sned
med risk att vehikeln i garaget nu rostar ned.

Gör det själv är i stort just Din paroll
och när på gallan Du vill göra Din kontroll
Du ej alls på läkar'n litar
utan prövar först med 3—4—5 små ålabitar.

Men
En givmild fe
använde minsann ej ske'
när det gällt att Dej ge
utav allt gott Du fått
som hon skänkte uti rikligt mått.

Humorns gåva, ej tung att bära
Omtanke om Dina kära
tillsammans med Din Ella stor gästfrihet
till Dina vänner en fond av vänskaplighet
i handel ochandel Din ärlighet
av detta skäppa full hon mätte
nöje och glädje stor vi på detta sätte.

Gamle vän och vapenbroder, jag ej begär
att Du nu ska protestera
mot varken mina spydigheter eller komplimanger
som jag sökt prestera
utan när jag strax till talets slut har hunnit
jag hoppas att Du nu som förr har funnit
att Din vänskap högt vi skatta.

Så alla vänner dagens jubilar vi gratulera
och med höjda pokaler vi honom salutera
och ovan vinets mjuka bädd är den till randen fylld
av allas våra önskningar
om fortsatt framgång, lycka och hälsa
under många kommande år."

Ur-CVA:arna på trevlig fest

Glatt och gemytligt har det alltid gått
till när Ur-CVA:arna haft sina samman-
komster. Det blev inget undantag för
träffen den 10 maj, även om det låg nå-
got av uppbrottsstämning i luften — upp-
brott för Vd Anders Högfeldt, som inom
kort går i pension och denna gång med
anledning därav kallat samman denna
lilla väl sammansvetsade grupp.

Ärtsoppan och pannkakorna äts som
vanligt med god aptit och minnena ploc-
kades fram delvis med hjälp av den film
som förärdades Anders Högfeldt på 50-
årsdagen för 10 år sedan.

Med dr Gunnar Bergquist uttryckte i
spirituella ordalag Ur-CVA:arnas tack
för alla trevliga träffar under åren och
överlämnade presenter till kvällens värd,
som i sin tur lovade ge den kommande
chefen tips om att föra Ur-CVA:arnas
tradition vidare.

Veteranen Birger Westerberg (okt. 44) har hjärtligt roligt åt alla kvickheter Gunnar Bergquist serverar vid överlämnandet av avskedspresenterna till Anders Högfeldt.

Elmer Axelson - sektorchef

Elmer Axelson har utsetts som chef för den nybildade FFV Underhållssektorn. Några CVA:are känner honom sedan gammalt och då främst genom samarbetet cv-na emellan, men för de flesta torde han ännu vara obekant.

Vid en liten intervju härom dagen berättade Elmer Axelson för Bergtrollet, att Henry Jersby på motorsektionen var den förste CVA:are han kom i kontakt med. Det var redan sommaren 1942, då han som praktikant kom till flottiljverkstaden på F 7, där Henry Jersby då var motorförman.

Elmer Axelson är västgöte, född i Skaraborgs län 1922. Han tog studenten i Skövde 1941 och gick sedan igenom Kungl. Tekniska Högskolan, där han valde avdelningen för maskinteknik och mot slutet specialiserade sig på gasturbiner. Efter examen fick han civil anställning på motorbyrån i dåvarande Kungl. Flygförvaltningen 1 oktober 1946 och sysslade med beräkningsarbeten på reamotorer. Ett år senare blev han antagen som flygingenjör och placerad som 2:e flottiljingenjör på F 1 i Västerås. Under sin tjänstgöring där var han vinterhalvåret 1952—53 Flygförvaltningens förbindelseingenjör hos De Havilland Aircraft Co i England. Den 1 januari 1956 överflyttades han till CVV, blev kontrollingenjör i dåvarande organisationen och i samband med omorganisationen 1957 chef för den nybildade tekniska avdelningen. Då man 1 juli 1968 tillsatte en gemensam chef för CVM och CVV blev Elmer Axelson platschef vid CVV under dess sista verksamhetsår, varefter

han kom till CVM som chef för tekniska avdelningen där. Den 1 juli förra året efterträdde han Sven-Ake Lilja som verkstadsdirektör vid CVM.

Sektorstaben skall som bekant placeras i Arboga, men först om ett år kommer Elmer Axelson att med sin familj flytta hit för gott. Till dess får han pendla emellan, och några dagars CVA-besök lär det bli varje vecka.

Fru Axelson har växt upp i Västerås och bott där större delen av sitt liv. Hon har inget emot att nu flytta till Arboga och inte heller har de stött på något större motstånd hos barnen, två flickor och en pojke. En fördel är att det blir närmare till fritidsstället uppe i Leksand.

Apropå fritid, så ägnar sig den nye sektorchefen gärna åt motionsövningar. Han spelar tennis, åker skidor och springer då och då i skogen för att försöka hålla sig i form. Under många år har han varit aktiv fridrottsman med stående höjdhopp och 3-stegshopp som specialiteter och med ett svenskt mästerskap 1943 i den förstnämnda grenen som främsta merit. Åren 1951—55 var han ordförande i Västerås Idrottsklubbs huvudstyrelse. I mån av tid ägnar han sig också åt filateli och koncentrerar sig då på svenska frimärken. Han är dessutom medlem i Odd Fellow och Frimurareorden.

Bergtrollet önskar Elmer Axelson en lyckosam tid som sektorchef och hälsar honom och hans familj varmt välkommen till Arboga!

Sektorchefens närmaste medarbetare

FFV Underhållssektorn, den nya försöksorganisation som CVA tillsammans med CVM går in i den 1 juli 1973, omfattar tio stabs- och produktionsenheter. Bergtrollet har bitt cheferna för dessa ge en liten presentation av resp. arbetsområden.

PERSONAL

Harry
Rosevall

Med anledning av personalverksamhetens kontinuerligt växande innehåll samt den ökade betydelse som personalfrågornas handläggning tillmäts har personalfunktionen erhållit en självständig organisatorisk ställning direkt underställd sektorchefen.

"Personal" har inom sektorn ansvaret för personalbudgeten och bemanningsprognoser, för anpassning, installation och utveckling av personaladministrativa system samt för de löpande rutinerna i personalverksamheten.

Ett 40-tal medarbetare är verksamma i de olika funktionerna.

Personalenheten omfattas av funktionerna ledning, planering, administration samt mob/säkerhet.

Vid underenheterna i Arboga och Malmslätt finns funktioner för ledning, planering, utbildning, administration, personalvård och avtal.

ADMINISTRATION

Arnold
Junflo

Administration omfattar fyra sektioner med personal på CVA och CVM. Avdelningen skall ge regler och riktlinjer samt utarbeta system och rutiner för hela sektorn inom verksamhetsområden som exemplifieras nedan och dessutom inom CVA och CVM utföra operativa aktiviteter på central nivå inom samma områden. På CVV och CVO är däremot dessa operativa aktiviteter decentraliserade till flygplan resp. elektronik.

I några fall kommer arbetsuppgifterna

att vara olika på CVA och CVM men en lika utformning kommer att eftersträvas så småningom i den mån detta visar sig praktiskt.

Sektion Ekonomi kommer att svara för ekonomisk planering, redovisning och kontroll samt kassaverksamhet. Vid CVA kommer dessutom orderregistrering och fakturering att centraliseras dit medan dessa funktioner vid CVM i största utsträckning förts till materielgrupperna.

Sektion Organisation kommer att svara för administrativ rationalisering, datasystem samt kontorservice, nämligen registrering, arkivering, fjärrskrift, telex, telefonväxel, kontorskopiering, kontorsmateriel och kontorsutrustning samt vid CVM även budcentral.

På såväl CVA som CVM finns en sektion Inköp, som förutom inköp svarar för räkningskontroll och leveransbevakning.

Nästa budgetår kommer det att finnas i det närmaste 100 anställda inom **administration**, varav hälften på vardera CVA och CVM.

UNDERHÅLLS- OCH KVALITETS-TEKNIK

Nils
Åkerblom

Underhålls- och kvalitetsteknik har tre underenheter:

- **Allmänna enheten** för samordningsfrågor beträffande utnyttjande av teknik och planeringssystem för underhåll, materielinformation m. m.
- **Enheten underhållsteknik**, som skall hålla sig à jour med utvecklingen inom området, anpassa inhämtade kunskaper och teorier för ändamålsenligt utnyttjande samt medverka i projekt med underhållstekniskt metodarbete.
- **Enheten kvalitetsteknik**, som skall svara för kvalitetspolicy och framtagna riktlinjer och system för kvalitetsstyrning och kontrollverksamhet. I enheten ingår även en grupp för teknisk miljö och renlighet.

Personalstyrkan uppgår nu till 10 man, 5 i Arboga och 5 i Malmslätt.

MARKNAD

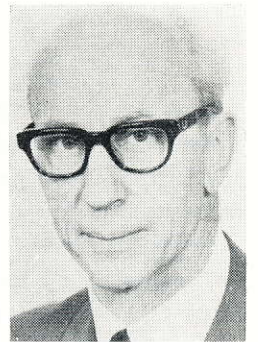

Bengt
Nilsson

FFV Underhållssektorn skall fungera som en resultatenhet. Detta innebär bl.a. att ett intäktansvar åläggs enheten. Uppgiften för **Marknad** innebär härmed att undersöka och bearbeta potentiella marknader så att försäljning av sektorns tjänster och produkter kan ske till största möjliga lönsamhet på lång sikt.

Marknad innehåller resurser för planering och marknadsföring och beräknas omfatta 8 personer, samtliga placerade i Arboga. Enheten samarbetar med koncernstab Marknad på HK samt med försäljnings- och planeringsenheter i sektorns materielgrupper.

PRODUKTIONS-SERVICE

Gunnar
Rehnström

Produktionservice skall tillhandahålla tjänster som lämpligen ej kan delas mellan materielgrupperna, såsom underhåll och drift av anläggningarna, vakthållning, transporter, distribution av gods, förrådshållning av inventarier och reservdelar etc. Dessutom skall avdelningen samordna förändringar i lokal- och utrustningstillgångar, styra för materielgrupperna gemensamma rationaliseringsobjekt och utnyttjandet av arbetsstudier, samt svara för lönesystem och förhandlingsfrågor för R-tjänstemän.

Sektionerna är följande:

- Resursplanering
- Planeringsservice
- Produktionsteknik, med arbetsstudiegrupper i Arboga och Malmslätt
- Anläggningar i Arboga
- Anläggningar i Malmslätt
- Förråd i Arboga
- Förråd i Malmslätt

Personalstyrkan blir totalt 348 man, varav på CVA 219 (88 L + 131 R) och CVM 129 (61 L + 68 R).

FLYGPLAN

K. Ingvar
Persson

Flygplanavdelningens huvuduppgift är att producera underhållstjänster avseende svenska försvarets flygplan och helikoptrar.

Erforderliga resurser härför skall dessutom utnyttjas till att bredda vårt nuvarande marknads- och produktområde.

Huvuduppgiften innefattar:

- översyn, reparation och modifiering av flygplan och helikoptrar och i dessa ingående apparater/utrustningar
 - teknisk konsultverksamhet åt FMV och förband
 - framtagning av vårdföreskrifter
 - normalie- och konstruktionsverksamhet
 - systemplanering
 - utrustningsplanering
 - autotestteknik och simulatorer
 - telemätinstrument och telekomponenter
- I organisationen ingå utöver enheter i Malmslätt och Västerås följande enheter i Arboga:

- Instrument-, el- och robotsektionerna
- Tekniska sektionerna Flygtele, EI och Robot
- Utrustningsplanering
- Systemplanering

Organisationen omfattar 1.275 medarbetare, varav 500 placerade i Arboga.

MOTOR

Lars-Harry
Larsson

Nya "Motor" utgörs av CVA:s hittillsvarande motorsektion sammanslagen med motortekniska kontoret och verkstadssektionen, samt något förstärkt när det gäller försäljnings-, ekonomi- och planeringsfunktionerna; inalles 425 personer.

Enda större ändring som gjorts vid sammanläggningen av enheterna är att kvalitétkontrollen brutits ut ur det tidigare motortekniska kontoret och kommer att utgöra en självständig enhet "Motorkontroll" inom den nya organisationen.

Arbetsuppgifterna är underhåll av motorer med hjälpapparater åt i första hand försvaret.

F.n. ger jetmotorerna i fpl 35 och SK 60 den största beläggningen, men även turboaxelmotorer till helikoptrar liksom torpedbåts- och stridsvagnsmotorer ingår i sortimentet.

Viggenmotorn, RM8, kommer sannolikt att bli "Motors" mest omfattande arbetsobjekt, men ännu dröjer det några år innan den avkastar någon beläggning på översynsverkstaden. Förberedelserna i form av planering, utbildning och resurs-etablering kommer dock redan de närmaste åren att sätta sin prägel på arbetet inom "Motor".

Vid sidan om huvudinriktningen har "Motor" också en viktig uppgift att fylla genom att tillhandahålla allmänna verkstadsresurser inom maskin-, plåt-, svets- och ytbehandlingsområdet även till de andra materielgrupperna i Arboga.

TILLVERKNING

Gösta
Lundmark

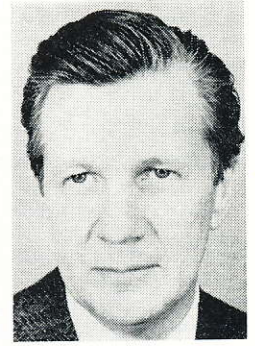
I Tillverkning ingår nuvarande tillverkningssektionen (c:a 12.000 m²) i Malmslätt, samt nyttillkomna enheterna Försäljning, Materialadministration (MA) samt Produktionsteknik. De nya enheterna bemannas bl.a. av personal från tidigare Centralplaneringen (800) samt Produktionsstaben (110).

Personalstyrkan uppgår till totalt 308 man varav 73 L-tjm och 235 R-tjm samtliga från CVM.

De väsentliga arbetsuppgifterna för Tillverkning blir som tidigare:

- Kvalificerade maskinarbeten och plåt-reparationer till armén, marinen och flygvapnet, där motorreparationer är en av specialiteterna.
- Tillverkning av kompletta enheter som vapenkapslar av olika slag, basutrustning, beväpningsbalkar etc.
- Tillverkning av reservdelar (bl.a. till UHF), hydraulcylindrar, Stirlingmotordetaljer etc.
- Ytbehandling, målning, värmebehandling, kontroll- och kalibrering vid översyner och tillverkning av produkter till i huvudsak FMV.
- Tillverkning av civila produkter bl.a. till IBM.

ELEKTRONIK

Carl-Rickard
Ekblad

I Elektronik ingår nuvarande marktelesektionen (680), tekniska sektionen marktele (758), konstruktions- och normalie-sektionen (759) samt Östersundsfilialen (CVAO) exkl. TV1 som från 1 juli ingår i TSB-organisationen.

Personalstyrkan blir totalt 466 man (319 L + 147 R-tjm), varvid vid CVA 333 (252 + 81) och CVAO 133 (67 + 66).

Enhetens väsentligaste arbetsuppgifter blir samma som för ovan nämnda organisationsenheter, d.v.s.

- översyn och reparation av marktelemateriel, basmateriel och fordon
- montage av markteleanläggningar
- framtagning av underhållsföreskrifter, teknisk service åt förband samt konsultuppdrag från FMV för nämnd materiel.
- Konstruktions- och normaliearbeten för främst FMV räkning.

MATERIAL-LABORATORIUM

Yngve
Lindblom

Materiallaboratoriet tillgodoser inom underhållssektorn FFV:s och försvarets behov av laboratorietjänster företrädesvis på materialområdet. Tjänsterna skall i mån av möjlighet även erbjudas den civila marknaden.

Verksamhetens operativa aktiviteter genomföres av materielsektionen i Arboga samt av sektionerna för kemi, fysik, teknisk utveckling och administration i Malmslätt.

Man förfogar över moderna, tekniskt avancerade hjälpmedel för de mest skiftande ändamål.

Laboratoriet i Arboga utför bl.a. mot-tagningskontroll av material för UHF.

Personalstyrkan uppgår till 64 man, varav 7 på laboratoriet i Arboga.

UR CVA-CHEFENS DAGBOK

Besök av ...

6 april

... lärare och elever i teleteknik vid Rudbecksskolan i Örebro i studieflytte.

11 april

... SF:s styrelse, Gd Eric Malmberg, dir. A. Lindqvist och avd.-dir. B. Strutz, HK samt Vd E. Axelson, CVM. Referat från besöket på annan plats i tidningen.

13 april

... ett 20-tal anställda vid Kungl. Göta Signalregemente, S 2, för information om verksamheten vid CVA och FMV-BODA.

3—4 maj

... CVAO skyddskommitté, bestående av verkstadsing. K. Hansson, I. drifting. G. Nätfalk samt skyddsombuden D.-E. Enebro och E. Zetterström för att studera skyddsanordningar vid CVA och diskutera olika skyddsproblem med skyddspersonal vid CVA.

4 maj

... tillförordnade försvarsattachéerna i Köpenhamn, London och Washington, kommandörkapten I. gr. Chr. Söderhielm, överstelöjtnant J. Winqvist och flygdirktör I. gr. G. Lindström. De åtföljdes av överstelöjtnant W. Hessle och örlogskapten R. Carlheim-Gyllenskiöld från Försvarsstaben. Vd A. Högfeldt presenterade CVA och orienterade om målsättningen för den nya underhållssektorn, varefter gästerna besökte olika verkstadsavdelningar.

... en ny kontingent från S 2, denna gång ett 30-tal personer, i studieflytte.

7 maj

... två representanter från schweiziska flygvapnet, Mr J. Mäder och E. Schellenberg, åtföljda av Saab-Scania representant E. Berglund. Det huvudsakliga syftet med besöket var studium av testutrustningar för flygplan AJ 37.

13 maj

... Föreningen Sveriges Sändaramatörer, som förlagt sitt distriktsmöte till Arboga.

14 maj

... generallöjtnant Järventaus, Finland, i reportagesyfte. Han kom i sällskap med överste Risling, Hemvärnsstaben jämte major Severin och informationschef Jonazon, FFV-HK.

28—29 maj

... major E. Möller, kapten H. Christensen, premiärlöjtnant O. Nielsen och major F. C. Pedersen från Haerens Materielkomandoen, Danmark samt byrådir. Å. Ringqvist, FMV för information om vapensystem.

Lennart Thornström informerar australiensarna om det testprogram som tagits fram för Viggen. Längst t. v. Saab-Scania's representant E. Berglund.

Långväga gäster

Den australiensiska expertgrupp, som gjorde en rundresa till olika länder för att studera tänkbara flygplanalternativ för sitt lands räkning, besökte Sverige den 6—20 mars och hade här intresset inriktat på vapensystem 37 med flygplan Viggen. Gruppen kom till CVA fredagen den 16 mars och orienterades här om vår underhållsverksamhet. Framförallt ägna-

des uppmärksamhet åt det automatiska testsystem som hör till Viggenprojektet.

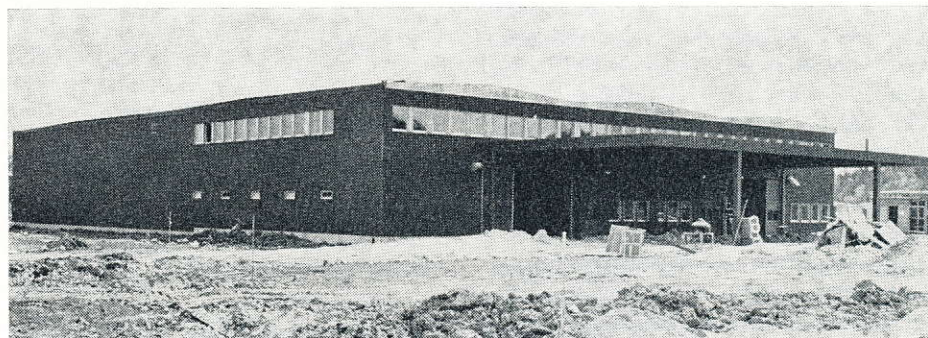
Efter Sverigebesöket skulle de långväga gästerna fortsätta till Frankrike och USA innan de återvände till sitt hemland. Skulle australiensarna fastna för Viggen, skulle det innebära en betydande framgång för svensk flygindustri.

Nya godsterminalen

Under mottot "Alla ska vi trivas" inviger vi den 16 juni den nya godsterminalen vid CVA med en personalfest. Förhoppningen är att trivseln också skall bestå under kommande dagar, då lokalerna tas i besittning för sitt rätta ändamål. Redan före semestern räknar man med att avdelningarna för ankommande och avgående gods kan flytta in medan däremot kontorspersonalen får lov att vänta till vecka 30, bl.a. i avvaktan på installation av telefoner. Ett 30-tal personer kommer att ha sin arbetsplats i godsterminalen.

Den milda vintern har gjort att byggnadsarbetet har gått raskt undan och det är nu alltså bara en tidsfråga tills vi slipper den besvärande godshantering- och lastbilstrafiken i bergsinfarten.

Godsterminalen är uppförd i två plan med en yta av 1.556 kvm i markplan, där mer än halva utrymmet disponeras för ankommande och avgående gods och övriga utrymmen tas i anspråk för bl.a. förråd för utbytesenheter. Även på övre planet blir det förråd för utbytesenheter samt emballage och dessutom c:a 255 kvm kontorsyta.

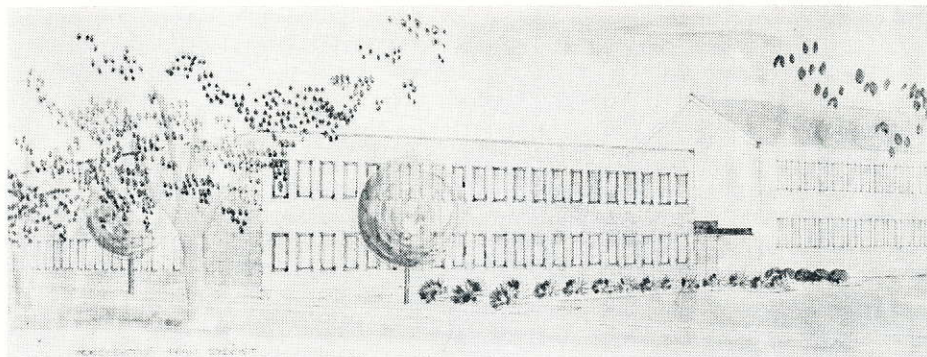

Den vackert röda godsterminalen.

Kontorstill- byggnad vid CVA

Då en längre tid behov förelegat vid CVA om utökning av kontorsutrymmen dels för den personal som är placerad i Ekbacken dels för att "lätta" på trycket i vissa avsnitt inom ekonomiavdelningen påbörjades i januari 1972 ett projekteringsarbete för lösande av detta problem. Ett ständigt hot har den korta uppsägningstid, 3 mån., varit som ursprungligen överenskomms med KFUM om Ekbackensutrymmena. Programhandlingarna för en tillbyggnad förelåg klara i oktober 1972, men då en del frågetecken uppstått i samband med AGOR-C lades ärendet på "is" tills vidare. När beslut fattats att staben för underhållssektorn skall förläggas till CVA företogs en viss omarbetning av tidigare planer och i början av april godkände GD tillbyggnadsprojektet.

Byggnaden blir belägen 6 meter söder om nuvarande syd-nordgående kontors-

Nya kontorsbyggnaden. En förbindelsegång leder in till den nuvarande södra flygeln.

flygel. De två planen har vardera en yta av 918 m². Överplanet innefattar en ljusgård om 152 m².

Byggnadskostnaden är beräknad till 3 milj. kronor.

Föreslagen disponering av tillbyggnaden:

På nedre planet:

Normaliekontor c:a	30 personer
Tryckerilokaler	9 personer
Stort konferensrum (för 18—20 personer)	

På övre planet:

Sektorledning	18 personer
Säk.avdelning	2 personer
Ekonomi- o. inköpsavd.	29 personer
Konferensrum (för 12 personer)	

Av ovan framgår att 88 personer kommer att ha sin verksamhet förlagd till denna nya kontorsdel. I de lokaler som friställes efter ekonomi- och inköpsavdelningarna är planerat att simulatorgruppen skall flytta in. Gruppen är nu placerad i Ekbacken.

Kontorstillbyggnaden beräknas vara inflyttningsklar i juni 1974. **E. Bäck**

RM 8-utbildningen har startat

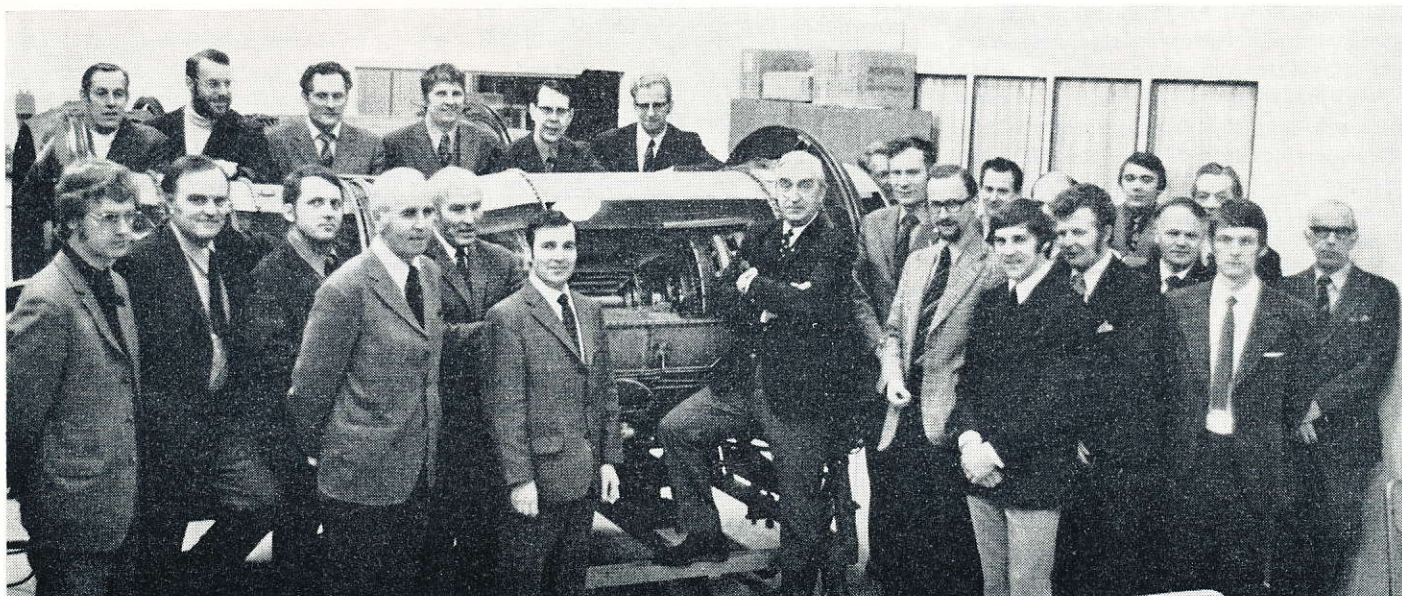
Beslutet om att förlägga RM8-underhållet till CVA har satt igång en rad aktiviteter. Av största vikt är givetvis att alla som på ena eller andra sättet kommer att arbeta med motorn lär känna den så snart som möjligt. En första RM8-kurs om 40 lektionstimmar startade på CVA den 16 april med lärare från Volvo Flygmotor i Trollhättan. 30-talet elever deltog och kursen hölls i fälthangaren, där man också hade placerat en instruktionsmotor.

Kursplanen innehöll bl.a. en orientering om RM8-motorns funktion samt en process- och prestandajämförelse med tidigare motortyper. I övrigt låg tyngdpunkten på motorns enheter och uppbyggnad samt på bränsle- och reglersystem.

Vd Anders Högfeldt, som för övrigt var en av eleverna i kursen, berättar att detta var första informationen om RM8. Avsikten har varit att ge en allmän insikt i motorns prestanda och uppbyggnad. Nu kommer slag i slag vidare ut-

bildning och realistiskt arbete på förberedelser för RM8. Vi har nyligen erhållit vissa medel för detta och dessutom i dagarna utsetts som huvudverkstad för motortypen.

Inom den närmaste tiden skall vi utvälja de "experter" som skall hel- eller halvtidsmässigt syssla med förberedelserna för RM8. Avsikten är att den långtidsarbetande gruppen skall sammanföras lokalmässigt till Karlslund, där lokalerna nyligen renoverats för detta ändamål.

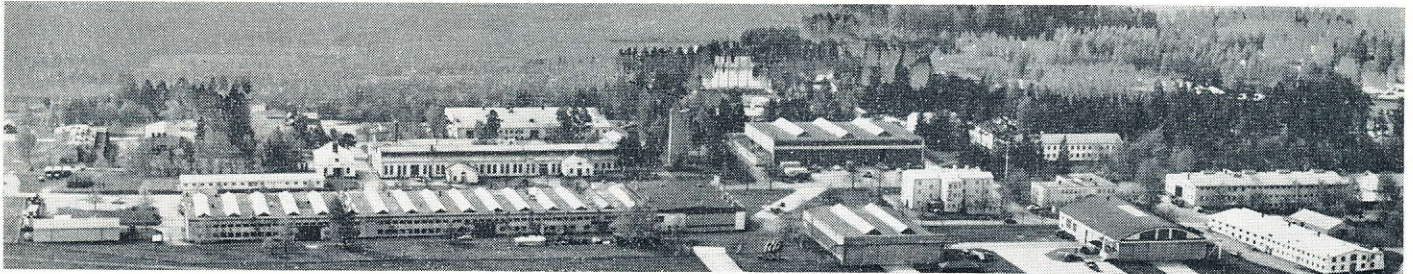

Deltagare i första RM8-kursen på CVA samlade runt motorn. I främre raden fr. v.: Henry Johansson, Gösta Kylbring, Per-Erik Holm, Rickard Collstam, Gunnar Merken, Dean Jonsson (kurschef), Anders Högfeldt, Carl-Evert Widerlöv, Torbjörn Österlin, Svante Eriksson, Charles Carlsson, Bengt Johansson och Lars-Georg Mahrström. Bakre raden: Sven Persson, Jan-Olof Löfdahl, Ingvar Öhrn, Ingvar Bergström, Åke Hj. Ahlin, Gunnar Fried, Henry Jersby (delvis skymd), Gunnar Magnusson, Gösta Jönsson, Saab/L (skymd), Martin Appelfeldt, Nils Sjäkvist och Tage Andersson.

När jag nu skall försöka ge en bild av CVM för Bergtrollets läsare vänder jag mig särskilt till CVA-arna, med vilka vi ingår i storfamiljen FFV UNDERHÅLLSSEKTORN nu i sommar. Och därmed också till CVAO-arna.

För ett år sedan presenterade vi oss — något formellt — för varandra i FFV-nytt, liksom tidigare i SKOTTGLUGGEN. Därför skulle det helt säkert bli lite tj-

CVM

- partner på östgötaslätten

tigt att upprepa alla detaljer om CVM:s långa historia och utveckling till Linköpings näst största industriföretag. Det får istället bli några rapsodiska stolpar om den verksamhet, som kommer att ingå i vår nya underhållstekniska legering.

En familj

Om vi som barn i flygvapenfamiljen då och då kivades i sandlådan har vi väl nu mognat och börjat känna vår kompletterande slagkraft på marknaden. Detta är en tillgång som bör göra familjebanden starka. Att vi dessutom får en gemensam familjefar måste underlätta vår självklara samverkan.

Vårt mål måste nu bli samarbete även över alla organisatoriska gränser — för att vi gemensamt skall överleva. Må vårt nya industriella civilstånd bli lyckligt och framgångsrikt!

Informera

Eftersom vi arbetar på skilda orter får vi särskilt anstränga oss att informera varandra och det på alla sätt. Jag tackar den CVA-broder, som till Bergtrollets redaktös föreslog denna presentation — en utsträckt hand.

Vänligen

Ingemar Lindstrand
(Informatör med 29 år på CVM)

- Den första fasta flygverksamheten började i en plåthangar 1912, där flygbaronen Carl Cederström bedrev flygskola.
- Fälttelegrafkåren upprättade sin flyg-

skola 1913 — och en verkstad uppstod. Verkstaden blev snabbt en aeroplanfabrik också. Den första produkten kom 1918 — spaningsplanet S18, följt av övningsjagaren Tummeliten året därpå.

- Vid sidan av underhållet och tillverkningen av egna flygplan gjordes licensbyggen, t.ex. Albatross, Dront, Phoenix, S21, Fokker (S6), Hawker Hart (B4) m.fl.
- När flygvapnet tog över 1926 var vi c:a 200 anställda inklusive FC, som flyttade och öppnade eget 1945.

gör vi med framgång underhåll på tandläkarutrustningar inom regionen, men det föder bara ett par man än så länge.

- Vi har många trotjänare. Några har uppnått 50 års tjänst. Måste tyda på trivsel.
- Fritidsaktiviteter är de vanliga, t.ex. korpiddrott. Tennisen är stark. CVM TK har tre banor, varav en i uppvärmd plasthall. Driftvärnet har sitt ihop med FC. Vi förkovrar oss också. En del läser på Linköpings högskola, som vi har ett gott samarbete med i olika samman-

- Krigsårens intensiva expansion innebar bl.a. kraftigt utbyggda reparations- och tillverkningsresurser, främst maskin- och plåtverkstäder.
- När V66-utredningen resulterade i att man lade ner CVV (vars stolta namn nu återuppstår), flyttades bl.a. apparater samt plast- och gummiverksamheten till CVM.
- I Malmslätt är vi nu 1.285 anställda. C:a 100 av oss kom från Västerås 1968—70. Där är 159 anställda kvar. Den 1 juli minskas skaran med de 65 som tillhör TV6, men de blir då "hyresgäster" tills vidare.
- Vi arbetar i många byggnader på sammanlagt 46.000 m². Det äldsta huset är från 1920. Just nu har vi byggt ut instrumentverkstaden. Där skall vi ta hand om Viggens utrustningar, t.ex. styrautomater. CVA:s autotestare (ATS) har vi där.
- Flygplan/helikoptrar, apparater (1.700 olika typer) och instrument (300 olika typer) är våra tunga underhållsobjekt. Tillverkningsverkstäderna sysselsätter 310 man. Materiallab. (50 man), säkerhetsmateriel, plast/gummi samt stirlinggruppen kompletterar.
- Budgeten omspänner 127 Mkr i år, inklusive CVMV. Vi går med hyggligt överskott.
- Relativt nya arbetsuppgifter är underhåll av armémateriel, t.ex. hydraulenheter i stridsvagn 103 och 15,5 cm bandkanonvagn. Åt marinen underhåller vi vissa instrument. Bland civila jobb

hang. Stimulerande för arbetsmiljön!

- Vår egen företagsläkare är hurtbulle och renlärlighetsman. Halva sin arbetstid (30 tim/vecka) ägnar han åt aktiv hälsovård och debatterar friskt i personaltidningen.
- CVM-nytt kommer ut med 25 nummer om året. Vi lade ner den konventionella tryckta personaltidningen hösten 1970.
- Välkommen med frågor om Du vill veta mer!

TVÅ HISTORIER FRÅN 20-TALET

Den gamle CVM-förvaltaren gjorde inventering och fann att det saknades åtskilligt av ett parti råttgift:

— Ni måste väl för h—e låsa in giftet så att inte råttorna äter upp det!

— — —

Styresmannen hade personligen lämnat en burk flygplanlack för utprovning i målarverkstaden. Efter en tid tillfrågades målarbasen hur lacken var. Denne hade inte provat och svarade nervöst stammande:

— Jo då, d-d-d-den är bra.

— Hur gjorde ni provet?

— J-j-j-jag har inte provat lacket, styresman.

— Va — hur vet verkmästarn då att den är bra?

— D-d-d-då står på burken!

BREV

från en pensionär

"Jag stiger upp på morron, hämtar tidningen, ser efter vilka som har dött — och kan jag inte hitta mitt namn bland dom, så går jag ut i köket och sätter på kaffet". Man kan både skratta och gråta åt den citerade gamla historien. Den anger dock den gemensamma nämnaren för oss pensionärer: vi kan räkna våra återstående levnadsår på fingrarna.

Nåja, en natt när jag hade svårt att somna, intalade jag mej att inte bli irriterad för detta utan att i stället tänka på något behagligt. Och jag tänkte, att nu håller dom på vid CVA att göra budget för 1973/74. Jag minns, hur besvärligt det var våren 1972. Hur mycket besvärligare ska det inte vara nu med alla förestående förändringar. Efter några minuters kartläggning av dessa besvärligheter, slog mej den behagliga tanken: det angår ju inte mej! Och snart somnade jag.

Man hör och läser ofta råd till pensionärer att vara aktiva och försöka ägna sej åt något meningsfullt. Det är säkert riktigt och välment men kanske en aning naivt. All världens filosofer har förgäves grubblat över vad som egentligen är meningen!

För cirka 25 år sedan såg jag en dag kastanjerna vid Strandvägen och i kyrkparken blomma. Det var vackert. Och jag formulerade första raden i en vårddikt: "NU BLOMMAR DE VITA KASTANJERNA...". Ännu i dag är denna enastående dikt ofullbordad. Synd på en så

Tor Andrén strax före uppbrottet från CVA.

storslagen början. Kanske vore det en meningsfull uppgift för en pensionär att fullborda verket? Men hur hitta ett vettigt rimord på "kastanjerna"?

Varje månad den 15:e kommer pensionen. Jag blir lika förvånad varje gång. Man får pengar utan påtagligt samband med en näraliggande prestation. Ja, jag vet — uppskjuten lön o.s.v. — men min förvåning finns där i alla fall.

Hur är det på CVA? Vad händer? Man får veta lite genom tidningen och ibland när någon är snäll att ringa eller hälsa på. Jag undrar ofta, hur det gått med

diverse ärenden, som var på gång, då jag slutade. Svårt att släppa, fast det inte angår mej. Jag hoppas, att det ska gå väl för CVA och alla kamrater, som jobbar där. Det är något, som angår mej.

Om någon inte har observerat det, vill jag bara erinra om att Örgryte nyligen slagit AIK med 2—0 och Hammarby med 2—1.

Om den snälla redaktör Gunnel tar in detta småprat i Bergtrollet, så får hon skylta sej själv. Inte angår det mej.

Med hälsningar
Tor Andrén

Cecilia tar hand om UHF:s reservdelar

Den 1 augusti 1974, d.v.s. om drygt ett år, väntas det att en ny dator, SAAB D23, skall finnas på plats i berget och klar för att ta itu med både gamla och nya arbetsuppgifter i FMV-F reservdelssystemet. Den nya datorn, som har döpts till Cecilia, inleder en ny epok i reservdelssystemets historia, främst med tanke på planerad utveckling mot databanker och datakommunikation med hjälp av terminaler.

Omlägningsarbetet pågår nu för fullt vid UHF och BODA och omfattar förutom själva datorbytet även byte av programmeringsspråk samt en viss modernisering av både det s.k. inre som yttre systemet. Med det inre systemet menar man här själva datordriftsystemet, d.v.s. vilka register som behövs och vad de skall innehålla, uppdelningen av den maskinella bearbetningen på olika program och datordrifrutiner o.dyl. Det yttre systemet (ledningssystemet) är mera jordnära och består av de olika användar-

rutinerna, som bl.a. finns dokumenterade i "Anvisningar för filialförråd" (ANFIL). Det är sålunda en betydande arbetsinsats som det här är fråga om, varför det är naturligt om steget mot databank och datakommunikation blir ytterst blygsamt i samband med omlägningsarbetet.

Förberedelsearbetet för omlägningen började vid UHF våren 1972 och själva omprogrammeringen, som helt nyligen startade vid BODA, beräknas vara klar till semestern 1974. Tester av program, kontroll- och erforderliga parallellkörningar m.m. kommer emellertid att kunna ske i Arboga redan från och med i höst med hjälp av en s.k. datastation, som kopplas till en SAAB-dator i Stockholm. Vid UHF förbereds nu erforderliga kontakter med de olika användarna av reservdelssystemet rörande information och eventuellt ytterligare detaljdiskussioner.

Trots att omlägningen rent ADB-mässigt innebär ganska stora ingrepp i re-

servdelssystemet kommer systemvärden i det yttre systemet att i denna etapp begränsas till följande systemavsnitt.

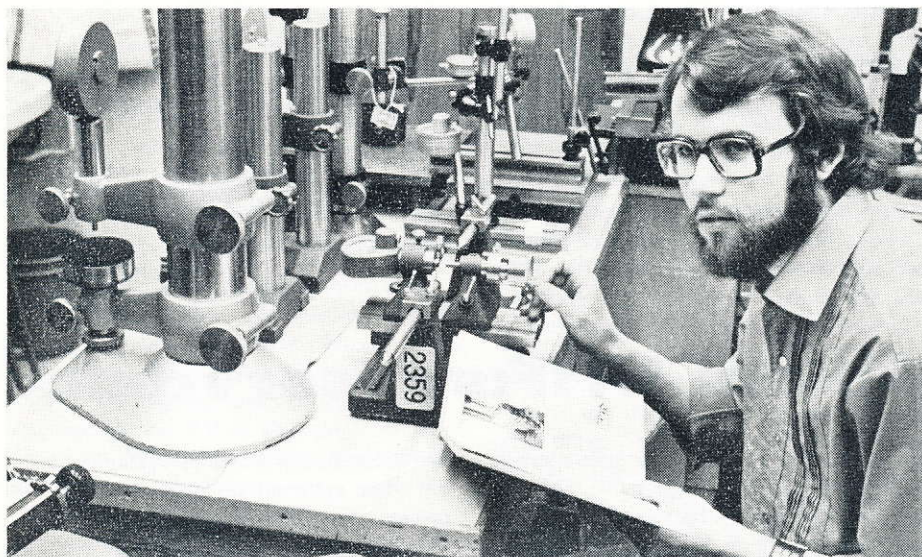
- Införande av möjligheter för succesiv övergång från grupp/löpnummer till M- och F-nummer.
- Utökning av antalet filialförråd.
- Införande av 6-ställig förrådsplatskod och 5-ställig kundkod, båda koderna är baserade på den inom försvaret redan fastställda myndighetskoderna.
- Anpassning och vidareutveckling av distributionsmodellen bl.a. med hänsyn till de nya koderna.

Moderniseringen av reservdelssystemet i samband med omlägningen till Cecilia väntas ge betydande årliga besparingar främst i form av reducerade datordriftkostnader. Den nya utformningen av det inre systemet väntas även underlätta arméns och marinens möjligheter att i tillämpliga delar använda sig av flygets reservdelssystem.

Seth Norén

På nya jobb

I dagens samhälle måste man ständigt vara beredd på förändringar. "Skomakare, bliv vid din läst", hette det förr. Det rådet kan man inte ge nu längre. Snarare har det tagit den vändningen, att man kan få finna sig i att byta yrke flera gånger under sin aktiva tid. Bara av ondo behöver nu inte detta ses. Ibland kan det tvärtom vara berikande för den enskilde individen att prova på något nytt. Nedgång i arbetsbeläggningen på vissa områden har gjort att ett flertal CVA-are på senare tid blivit omplacerade till andra arbeten. Bergtrollet gick ut och frågade några av dem hur de upplever sin situation.

Eivor Olsson, tidigare mjuklödarska, finns nu i reservdelsförrådet på elsektionen. "Jag visste redan från början att lödjobbet, som jag stortrivdes med, skulle ta slut efter 18 månader. Att det över huvud taget gick att få ett annat arbete är jag glad för, även om omställningen blev synnerligen besvärlig", säger hon. "Jag har alltid varit van att arbeta med händerna. Här är det mera huvudbry, siffror att röra sig med, telefonkontakter och många människor att lära känna. Det börjar gå bra nu, men detta är bara ett vikariat på 6 månader och vad som sedan följer vet jag inte".

Direkt från CVV yrkesskola kom sommaren 1969 Bo Andersson och placerades på instrumentsektionen. Han fick ägna sig åt översyn av universalinstrument, trivdes bra med det, men arbetstillgången blev dålig och han förflyttades till plåtverkstaden. Arbetet där kände han sig dock inte tillfreds med, så när chansen att komma över till verkstadssektionens mätрум yppade sig tog han den.

Nu är Bosse åter helt nöjd med sin tillvaro och pluggar gärna både på arbets- och fritid för att bli varm i kläderna och mogen att ta itu med alla de mekaniska mätinstrument som strömmar in för kontroll, justering och kalibrering. Bengt Lundmark är god handledare och Bosse tycker att det nya jobbet till och med verkar bättre än det han först hade på CVA.

Som nytvlärd guldsmed fick Ulf Johansson erfara att det även var ont om jobb inom detta yrke. Han fann för gott att omedelbart "sadla om" till annan verksamhet, sökte och lyckades få ett arbete på CVA, där instrumentsektionen behövde förstärkning för översyn av höjd- och hastighetsmätare. På det hela taget tyckte han bra om detta jobb — men säg den glädje som varar beständigt. Efter ungefär ett år var beläggningssituationen sådan att det åter var dags för honom att prova på något nytt. Denna gång blev det plåtslagaryrket, eftersom plåtverkstaden var det enda ställe som just då hade brist på folk. Ulf ser inte ut att vantrivas där heller och medger att det gått ganska bra med anpassningen, även om det väl inte är det jobb han tänker stanna på för gott. Förtjänsten är bättre än på det förra arbetet, vilket givetvis är en fördel.

"Trivs inte alls med det här. Både arbete och miljö var bättre förut". Detta var Jan-Olof Norgrens spontana yttrande. På grund av arbetsbrist blev han förflyttad från instrumentsektionen, där han reparerat flygplansinstrument, till sorteringsarbete på tryckeriet i Ekbacken. Snart är det dags för honom att byta igen men då blir det frågan om värnpliktsjämsgöring.

Karin Näslund, som också återfanns på sorteringen i Ekbacken, ser litet ljusare på tillvaron. Hon höll på med mjuklödning förut och tyckte det var ett roligt arbete, men hon finner sig väl tillrätta med det nya också. Det sämsta är, tycker hon, att det blir väl påfrestande för ryggen med alla tunga kartonger och pappersbuntar som skall lyftas.

Erik Sjöberg, som numera tjänstgör på ytbehandlingen, berättar att det kändes litet snöpligt att behöva flytta på sig efter 24 år på samma ställe. Så länge hade han varit på kameraavdelningen, men när det började bli ont om jobb där sökte han själv över till ytbehandlingen. Han hade hört att det behövdes förstärkning där. En mycket stor omställning har det varit för honom och jobben är vitt skilda, men han ser det hela på både gott och ont. Ett plus är att förtjänsten är bättre och att det är lättare att få kontakt med arbetskamraterna i ett rörligt jobb som det han nu har. Han framhåller att kamratandan är mycket fin.

Vektorteori

Priset på nollvektorer har stigit i och med den senaste momshöjningen. En ny vektorskördetröska för vektorfält och gradientfält erbjuder nya möjligheter för den som vill slå sig på vektorodling.

Hur blir man nu en god vektorodlare? Jo, man köper några säckar silo-lagrade nollvektorer från generalagenten Tuffe Vektor eller någon annan känd vektorodlare. Den finaste kvalitén kallas gradientnollvektorer och ger ett vackert vektorfält som är garanterat vinkelrikt mot markens nivåötor. Köper man en sämre kvalitét riskerar man att de faller vid ett skyfall och man får ett fält av tangentvektorer som är svåra att skörda. Den allra sämsta kvalitén kan vid mycket svår väderlek och dålig jordmån utvecklas till ett fält med enbart stationära punkter som är så gott som värdelösa men har dock en gödslande effekt på jorden. Har man en mycket utsatt odling kan det löna sig att köpa extra fina nollvektorer som ger upphov till de allra förnämsta vektorerna, basvektorerna. I USA, där man ligger ett steg före, har man odlingar av basvektorer som är så kraftiga, att de avverkas med speciella basvektorsågar. I fjälltrakterna lämpar sig de lågvuxna men bastanta s.k. enhetsvektorerna bäst. De kan tyvärr inte odlas mer än tre åt gången liksom basvektorerna. Man kan dock odla flera om man använder s.k. linjärkombinationer av de ursprungliga tre basvektorerna. En annan

FMK årsmöte

Försvarets Motorklubb sektion 13 Arboga har hållit sitt årsmöte på Tullstugan. 31 medlemmar hade mött upp förutom styrelsen.

Vid de sedvanliga förhandlingarna genomfördes bl.a. val av funktionärer på olika poster. I styrelsen omvaldes Gunnar Merkén som sekr. och Sune Andersson som kassör, båda på 2 år. Övriga, ordf. Eine Clasén samt Lars Lindberg och Alf Jendemo kvarstår 1 år.

Vidare valdes styrelsesuppleanter och revisorer samt de 8 kontaktmän som finns på CVA/UHF. Det hålls kongress i år och ordf. Eine Clasén utsågs att delta i den.

Efter förhandlingarna bjöds på kaffe och landgång och därefter höll dir. Ekhamre, FMK Cst, ett anförande. Han berättade bl.a. att FMK har drygt 21.000 medlemmar och att man därmed är den 3:e motororganisationen i Sverige räknat efter medlemsantal. Han förklarade FMK:s inriktning på två huvudfrågor, TRAFIKSÄKERHET och BILEKONOMI.

I trafiksäkerhetsfrågor samarbetar FMK med andra organisationer såsom Trafiksäkerhetsverket, NTF, ABF, Sveriges Kristliga Studieförbund (som är hårt engagerade i trafiksäkerhetsfrågor, något som inte framgår av namnet), och är remissinstans, nu senast i fråga om ändringarna i trafiklagstiftningen.

I fråga om bilekonomi siktar FMK mot att med bibehållen medlemsavgift genomdriva förmånliga bensinrabattsavtal ävensom avtal om rabatter vid köp av tillbehör, reservdelar och en del andra varor. FMK är faktiskt efter staten landets andra besinköpare i storlek men trots det har man varje år hårda förhandlingar med bensinbolag för att er-hålla acceptabla rabattavtal.

A. Jendemo

Försvaret det bantas år från år snart ej mycket återstår dock ännu till jobb vi har en chans TACK VARE AMS.

variant är hängvektorerna som dock endast duger som prydnadsvektorer. Varje ort med självaktning håller sig med en egen s.k. ortsvektor, som varierar kraftigt från en ort till en annan. Indianerna t.ex. har utvecklat en speciell hastighetsvektor som lämpar sig utmärkt vid bågskytte.

G. N.

Red. anm.: Signaturen, troligen drabbad av värkänslor, har som synes funnit helt nya och underbara användningsområden för de annars ganska torra och livlösa vektorerna i matematikens värld.

Kläck idéer – det kan löna sig

Helt visst känner Du till att Fröling fick över 20.000:— för ett förslag i fjol. Säkert har Du också funderat över hur man kan få en sådan belöning och vad som händer med ett förslag innan det når fram till att pengar utbetalas. Ett litet försök att belysa detta skall här göras.

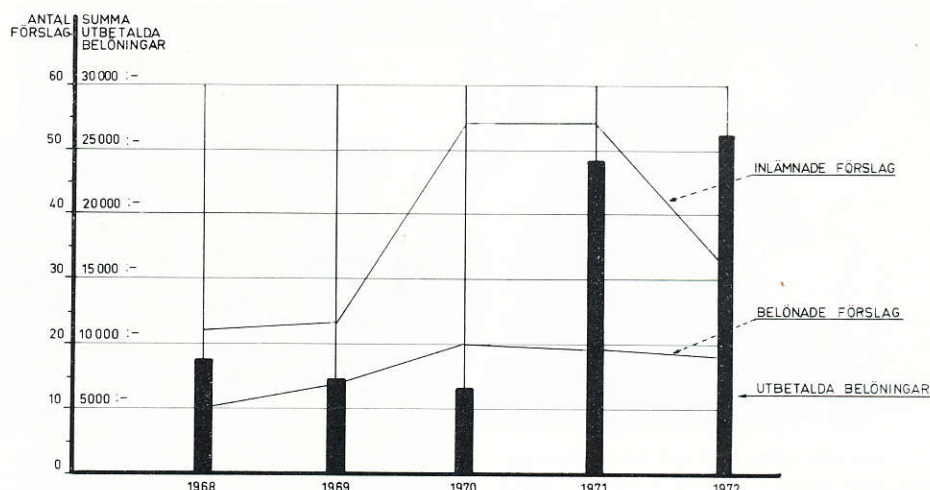
En första förutsättning är givetvis att man har en idé, sätter den på pränt och sedan lämnar in den för prövning till förslagskommittén. Inte alla kommer så långt. Man kanske tycker att förslaget är för enkelt eller kanske tillhör de ordinarie arbetsuppgifterna. Kanske tror man rent utav att det inte kan ge några pengar.

Alla förslag som kommer in registreras med rubrik och nummer hos förslagskommittén. "Sekretariatet" hjälper till med att "putsas" språket, skriva rent på maskin och sätta lite "stil" på förslaget om så skulle behövas.

För att kommittén skall kunna göra en bedömning erfordras som regel att någon insatt person yttrar sig över förslaget. Yttrandet görs på en särskild yttrandeblankett, som är utformad så att den som avger omdöme skall få med både för- och nackdelar och framför allt en ekonomisk bedömning, om detta är möjligt. Av yttrandet skall som regel framgå om förslaget är äldre än ett år, om förslaget kan anses tillhöra de ordinarie arbetsuppgifterna eller om andra saker föreligger, som kan ha betydelse vid förslagens bedömning. Hos oss på CVA avlämnas vanligtvis ett yttrande från den sektion där förslagsställaren arbetar samt en från aktuell T-instans.

När alla erforderliga utredningar är gjorda kan förslaget behandlas på kommitténs ordinarie kvartalsmöte. Förslagskommittén består för närvarande av E. Bäck, ordf., L. Eriksson, sekr. (utsedda av företagsledningen), Ingvar Johansson och Sven Simonsson, SF samt Gunnar Fried och Lennart Fransson, FCTF. Denna grupp skall nu, med ledning av yttrande och våra bestämmelser för förslagsverksamheten TKG 680269, komma fram till en så riktig bedömning som möjligt av förslaget.

Finner kommittén att ersättning bör utgå, poängsättes förslaget efter bestämmelserna. Kan inte årlig besparing beräknas eller fastställas erhåller förslaget poäng efter de tre faktorerna: Grad av idériedom, Nedlagt arbete och Nyttighet. Allt efter poängtal skall förslaget erhålla den ersättning i pengar som föreskrives i TKG. Om årlig besparing kan beräknas erhåller förslaget poäng efter: Grad av idériedom och Grad av nedlagt arbete. Poängtalet ger sedan en procentuell ersättning efter fastställda

satser i TKG, allt efter den årliga inbesparingen som en tillämpning av förslaget beräknas ge.

Det kan här påpekas att förslagskommittén endast kan rekommendera företagsnämnden en ersättning. Beslutet fattas av företagsnämnden upp till 1.000:— kr. Skulle förslaget ge mera, måste beslutet ske hos FFV:s centrala nämnd. Efter förslagskommitténs sammanträde figurerar alla slutbehandlade förslag i protokollet, som distribueras över hela CVA. De slutbehandlade förslagen presenteras sedan för företagsnämnden. Har den här beskrivna proceduren gått mycket bra och lett fram till att nämnden beslutar om belöning har förslagsställaren pengarna i handen efter c:a 1 kvar-

tal efter förslagens inlämnande. De större ersättningarna tar som regel längre tid, eftersom de vanligen fordrar större utredning.

De nuvarande reglerna, som används hos oss, tillämpas inom hela försvaret. Reglerna är dock under omarbetning. Får vi kanske hoppas på generösare ersättningar?

Till sist: Alla förslag kan ju inte få penningersättning, men Du som fick avslag förra gången, försök igen! Du är välkommen med nya förslag. Inte kan vi i förslagskommittén veta vad Du har i "bakfickan". Lägga det i förslagslådan. Vi skall göra vårt bästa för att så rättvist som möjligt bedöma det.

Sekr.

Mikrofilmningsuppdrag till CVA

I konkurrens med flera civila fotografieringsföretag i Stockholm har CVA vunnit offertkampen om mikrofilmning av försvarets ritningar.

Sammanläggningen av ritningsenheter inom FMV till en ritningsenhet med beteckningen BNR innebär att mikrofilmuppdraget för flygvapnets del, vilket CVA haft sedan 10 år, kommer att upphöra. Motsvarande uppdrag för marinens del har under en kortare tid utförts av Agrafo AB i Stockholm.

När BNR började sin verksamhet ut-sändes anbudsfordran på mikrofilmning bl.a. till CVA.

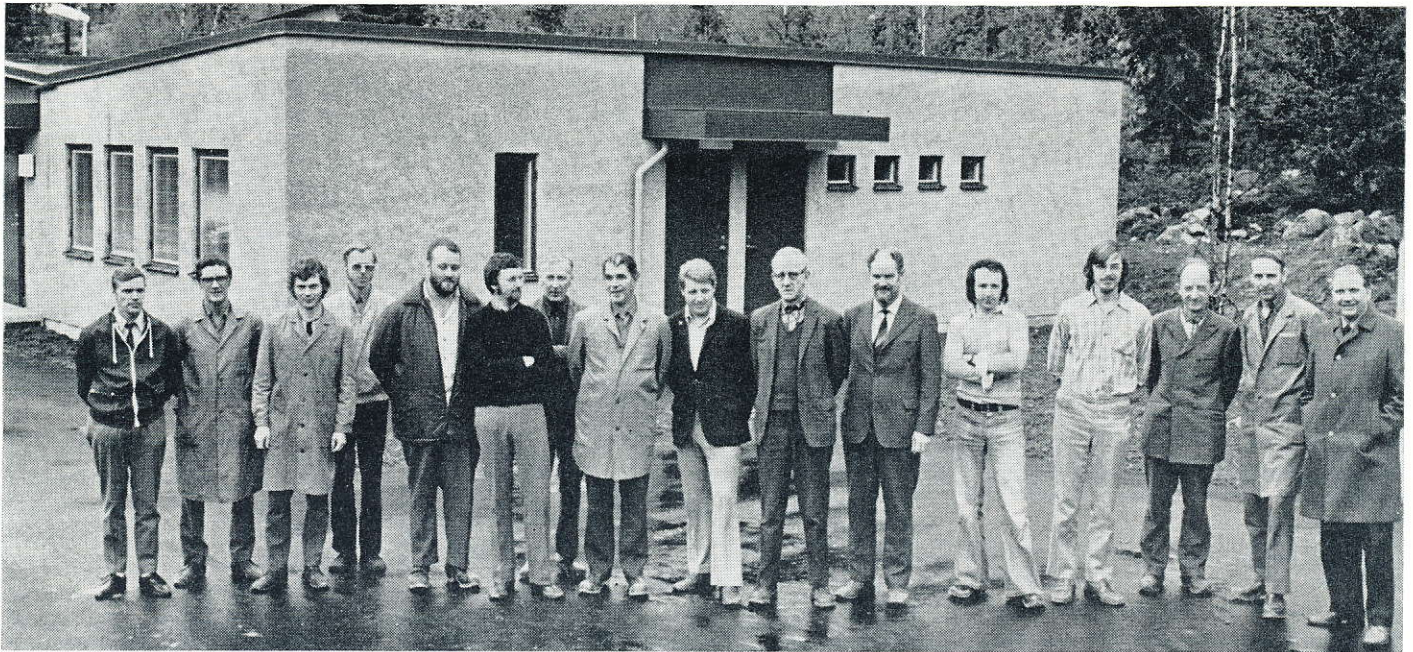
Anbudsfordran omfattade förutom mikrofilmning även tillhörande arbetsuppgifter som filmmontering, diazokopiering och filmkopiering och gällde såväl arméns, marinens som flygets ritningar.

Trots att CVA har toppmodern utrustning, väl utbildad personal och många års erfarenhet av mikrofilmning tedde sig till en början möjligheterna att vinna offertkampen som relativt små. Detta beroende på att konkurrenterna spelade på hemmaplan. BNR krävde självfallet en säker transport av ritningsmaterialet, korta leveranstider och alla priser fritt BNR.

Problemet med säker transport löstes i samarbete med poststyrelsen — via vår postmästare i Arboga. Resultatet blev att den 2 april meddelade FMV att uppdraget lagts på CVA.

Vi har nu att kämpa för att kalkylerade vinster innehålls samt att åstadkomma ett kvalitativt gott resultat så att förnyade uppdrag kommande år erhålls från FMV-BNR.

A. Corsell

Framför Rb-sektionens nya personalbyggnad står fr. v. Erik Nilsson, Egron Åslund, Sune Wilhelmsson, Lars Jacobsson, Bertil Gustafsson, Ossian Mård, Göte Gustafsson, Karl-Gunnar Widing, Rolf Deubler, Erik Magnusson, Henning Forslund, Allan Gröden, Lars Olov Broberg, Karl Dahlbom, Ingvar Carlsson och Arne Rydeborg.

NY PERSONALBYGGNAD

Personalvagnarnas och skogsarbetar-dassens saga är nu all, då den av robotsektionen länge efterlängtrade personalbyggnaden i Övre Ektorp står klar och har tagits i bruk av personalen. Den innehåller omklädnads-, tvätt- och duschrum samt toaletter för såväl kvinnlig som

manlig personal. Ett ljust och välutrustat lunchrum samt ett mindre kontorsutrymme ingår också i huset. Totala ytan är c:a 120 m². Anläggningen har också utökats med en ny verkstads- och en ny förrådsbyggnad. Därmed har möjligheter skapats för CVA att underhålla de robot-

system som ingår i AJ 37 Viggen. Ännu återstår en del arbeten med installation av erforderliga utrustningar, men dessa kommer att klaras av under hösten. Färgsättningen på de nya husen har bidragit till att hela anläggningen ger ett trivsammare intryck än tidigare.

SF-styrelse på CVA-besök

Statsanställdas Förbund (SF) har 170.000 medlemmar, en förbundsstyrelse på 19 personer och ett verksamhetsfält, som omspannar hela den statliga sektorn. För att styrelsemedlemmarna skall få en inblick i hur det hela fungerar har man funnit det nödvändigt att komma ut och se olika arbetsplatser och arbetsområden. När turen kom till FFV, valde man CVA som besöksobjekt, och den 11 april anlände en 23-mannadelegation.

Gd Eric Malmberg, avd.dir. A. Lindqvist och B. Strutz, HK samt Vd Elmer

Axelsson, CVM, hade infunnit sig för att tillsammans med verkstadsledningen vid CVA ge gästerna den önskade informationen, som utöver en allmän orientering om vår verksamhet belyste sådana frågor som försvarsbeslutets konsekvenser, FFV konkurrenssituation samt utveckling av företagsdemokrati.

SF:s andre ordf. Lars Sandberg är med i den utredning, som — under ledning av riksdagsman Knut Johansson — håller på att dra upp riktlinjer för FFV:s framtida verksamhet. Vid en presskonferens

i samband med CVA-besöket framhöll han, att han ser anställningstryggheten som den väsentliga frågan, när man talar om FFV och dess framtid. Det gäller att finna utvägar för att skaffa nya produkter som ersättning för den minskning som sker på försvarsområdet. Utredningen beräknas bli klar i slutet på året och skall då föreläggas riksdagen.

Sektionsordf. Uno Andersson påpekade, att marknadsföringen är ett mycket viktigt avsnitt och att den organisation man haft härför inom FFV inte varit helt tillräcklig utan bör vidgas.

SF:s ordf. på det lokala planet, Ingvar Johansson, CVA, blev tillfrågad om hur han ser på den blivande underhållssektorn. Han ansåg det bra att CVM och CVA blir en enhet, som kan samarbeta lättare. Helt övertygad om organisationen som sådan var han inte men påpekade att det är en försöksorganisation och att framtiden får utvisa om den är bra.

Innan SF-styrelsen lämnade CVA passade Bergtrollen på att förhöra sig om intrycken från besöket. De flesta föreföll mycket imponerade av den avancerade teknik vi arbetar med och inte minst av den fina arbetsmiljön, även i bergverksstaden.

Lars Sandberg, Uno Andersson och Ingvar Johansson svarar på pressfrågor.

UHF-GLIMTAR

Vi anställda inom FMV och försvaret har de senaste åren blivit rätt vana vid diverse jobbspöster, men nu har den verkliga chocken uppenbarats! Det gäller vårt kära UHF, och vet ni vad? Jo, Hillestrand gick i pension den 18 maj och skall avtäckas av ledning och arbetskamrater vid en liten feststund den 30 juni.

Vem är nu Hillestrand, frågar sig den ej initierade. Är det en stor förlust för UHF att mista denne man? Det kan ju tveklöst svaras att hade alla anställda samma nit och ansvar som Henry, som han också kallas, så skulle det vara mycket billigare för oss vanliga kne gare och skattebetalare.

Om ni besökt UHF och sett en truck fara som ett skott ut och in i bergsinfarten, ja, då har ni sett Hillestrand i fullt arbete. Kanske ni rent av sett honom efter avslutad lossning eller lastning stående vid tvättstället i omkläd-

Henry Hillestrand.

ningsrummet vridande ur sin skjorta. Vännen Hillestrand har lärt sig att arbetet alltid skall sitta i högsätet. Något onödigt prat förekommer inte. Den omtalade musslan är en stor pratkvarn i jämförelse med den nyblivna pensionären H. På "ljugarbänken" skall H. enligt egen utsago ge fritt utlopp för alla sina vid UHF så slitsamma men roliga arbetsår, hämmande tankar och funderingar över livets alla problem. Det känns särskilt skönt säger H. "att Anders (Högfeldt) och jag fick tillfälle att gå samtidigt. Då kanske vi ibland kan råkas på bänken och penetrera problemen".

Vi, dina arbetskamrater på UHF, vill tacka dig för alla föredömliga och inspirerande år som du givit oss och önskar dig en varm och ljus pensioneringstid. Lj

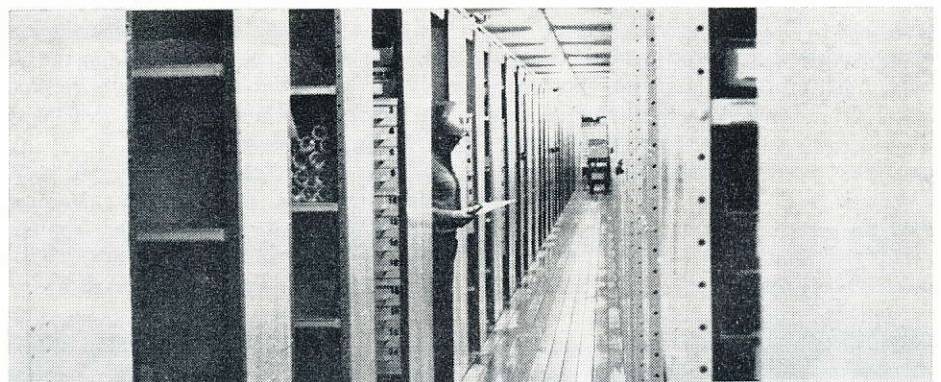
Curt Andersson i förrådet för elektronrör, motstånd och kondensatorer.

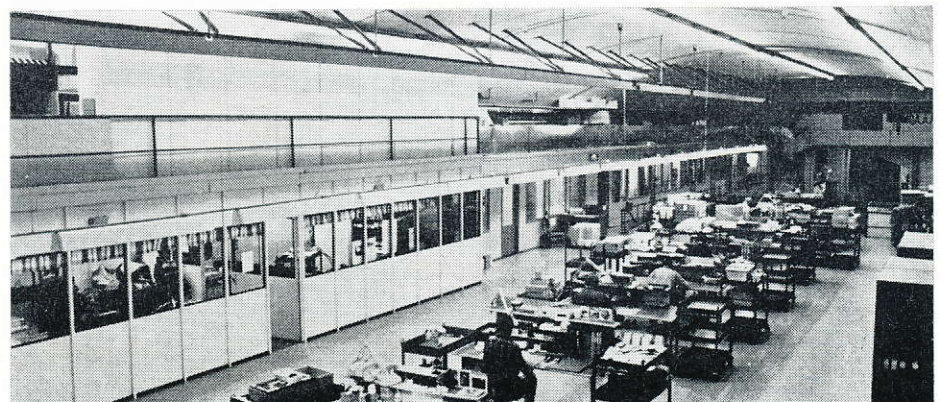
Anita Söderholm, Mary Karlsson och Ann-Marie Björklund håller på med packningsarbete.

UHF kundtjänst har många telefonsamtal. Fr. v. Gösta Haglund, Olof Wikland och Karl Carlsson.

Gösta Forenius (sternligan) granskar standardskruv.

Ankomstkontrollen.

CVAÖ men vad gör man egent- ligen där uppe i Östersund?

CVAÖ flyttar in i nya lokaler — CVAÖ nya verkstad till salu — Ytterligare arbetsuppgifter måste tillföras CVAÖ — optimistiskt läge beträffande beläggningen vid CVAÖ — Ja rubrikerna har varit många och skiftande till innehåll vad beträffar CVA lilla enhet uppe i Östersund.

Trots allt, när CVAÖ handläggare träffar sina kolleger vid CVA, är man ofta ganska okunnig om vilket materielområde, som CVAÖ svarar med s.k. huvudverkstadsfunktion för.

Geografiska avståndet mellan CVA och CVAÖ är stort och tyvärr är det inte så många CVA-are förunnat att på ort och ställe konstatera vad som försiggår i de nybyggda fina lokaler som iordningställs i Östersund.

Det är i huvudsak tre materielgrupper man kan särskilja nämligen: basmateriel, specialfordon och markelektro.

Basmateriel

Materielgruppen innefattar för CVAÖ del elektromekanisk materiel såsom kraftvagnar, omformare, startvagnar samt mekanisk materiel såsom hydraulprovningssaggregat, oljepåfyllningsaggregat, miljöaggregat, hydraulprovriggar och bogsergafflar.

Specialfordon

Denna materielgrupp innefattar huvudsakligen fältarbetsmateriel (snöslungor, sopblåsmaskiner, gräsklippare m.m.), tankningsmateriel (tankbilar, pumpaggregat, rulltankar m.m.) samt brand- och räddningsmateriel.

Markelektro

Materielgruppen innefattar elverk (transportabla och stationära), flygplatsbelysning och utrullningshinder.

Av ovan nämnda materiel har endast flygplatsbelysning tillförts CVAÖ från Arboga, övriga materielområden har flyttats från CVMV (CVV) och CVM.

Precis som "storebror" CVA är CVAÖ organiserat med produktiva enheter, verkstad och teknisk sida. Tekniskt kontor innefattar enheter för konstruktion och normalie.

BRANDÖVNING

Under ledning av Lennart Jedenfeldt har samtlig personal på CVAÖ verkstad fått en praktisk övning i brandförsvaret. På bilden syns Bertil Broman instruera Örjan Österberg i oljebrandsbekämpning medan S. O. Forsman väntar på sin tur.

Familjedag

Det har gått ett tag sedan CVAÖ högtidligen invigdes. Lördagen den 19 maj hade så turen kommit till de anställdas anhöriga att besiktiga FFV:s nyaste verkstad.

Visst kunde de anställda känna stolthet över att få visa upp sin arbetsplats, stor och ändamålsenlig som den är. Det var många anhöriga, både vuxna och barn, som hade tagit tillfället i akt att se anläggningen. Dagen till ära var det fint värväder och den nyanlagda gräsmattan låg också där och riktigt väntade på att få grönska.

För arrangemangen svarade till stor del Emanuel Sandberg, som försett CVAÖ:s huvudobjekt med skyltar med populärt förklarande text. Förutom att studera arbetsobjekt och verkstad kunde man också se på stereoskopiska bilder, testa sin reaktionsförmåga, titta på film o.s.v. Företaget bjöd på kaffe med bröd och barnen fick läsk. Barnen trivdes för övrigt utmärkt och den största begivenheten för dem var nog trots allt att få åka med brandbil inom området, även om man med stor förtjusning tittade på flygfilm och provade förarhytten i en snöslunga.

Kerstin Eriksson, Mikael Larsson, Linus Svensson och Lena Larsson testar sin reaktionstid under överinseende av Ragnar Larsson.

Mikael Larsson tittar förundrat på sin egen röst i oscilloskop.

CVA övervakar datorväxlar

Visste ni att vi på CVA har utrustning för att övervaka ett landsomfattande automatisk telefonnät? Så är det faktiskt, och vi skall i den här artikeln försöka beskriva vad det är som övervakas och hur det går till.

Flygvapnet har ett väl utbyggt landsomfattande radiolänknät som användes för såväl tal- som datakommunikation inom totalförsvaret. Detta nät har under senare år genomgått en högggradig automatisering. Då man från flygmaterieförvaltningen (FMV-F) i mitten på sextio-talet såg sig om efter lämpliga telefonväxlar att automatisera detta nät med fanns på marknaden en av L. M. Ericsson konstruerad programminnesstyrd telefonväxel. Denna befann sig då ännu på prototypstadiet men flygmaterieförvaltningen ansåg projektet så lovande att man beslöt att satsa på denna typ av växel för sitt nät. Telefonväxeln, som i viss utsträckning skraddarsyddes efter de krav FMV ställde, döptes till AKE 129, vilket står för Automatisk Kodväxlarväxel med Elektronisk databehandling. 129 är leverantörens projektnummer.

Dubblade datorer

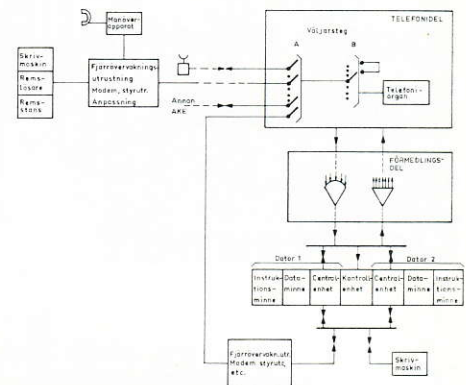
Som framgått är AKE 129 en datorstyrd telefonväxel. Datorstyrningen innebär att växels logiska funktioner centra-

liserats till en dator som styr allt arbete i växeln medan däremot hopkopplingen av förbindelser, sändning och mottagning av signaler mot abonnenter etc sker med hjälp av elektromekaniska reläer och väljare. Som väljare har man i AKE 129 den senaste generationen av väljare, den s.k. kodväxlaren vilken är strömsnål och utrymmesbesparande.

Eftersom växelns vitala funktioner koncentreras till en central punkt, datorn, är det nödvändigt att hålla en extremt hög driftsäkerhet i denna. För att uppfylla detta krav har man i AKE 129 två identiskt lika datorer vilka arbetar parallellt. För övervakning finns jämförelsekreter, som ger larm om båda datorerna inte kommer till samma resultat. Vid larm avbryts pågående arbete ett kort ögonblick (10 millisekunder) och båda maskinerna genomlöper felanalysprogram för att fastställa vilken av datorerna som är felaktig. Denna dator eller del därav felmarkeras och den felfria datorn återupptar stationsarbetet. Som framgår av blockschemat krävs en anpassning mellan den snabba datordelen och den långsammare telefonidelen, förmedlingsenheten.

Drift och underhåll

De olika delarna i växeln övervakas

Blockschemat AKE 129 med fjärrövervakningsutrustning.

kontinuerligt av program och kretsar. Vid fel fås utskrift om felets art på en skrivmaskin. För att närmare lokalisera felet finns ett antal program lagrade på hållremsa, vilka kan läsas in med hjälp av en remsläsare. Med dessa testprogram erhålles felbilder vilka jämförs med en felkatalog som utpekar misstänkta kretskort.

På "ledig" programtid utför datorn olika tester som mätning av spänningar, kontroll av kretsar som används enbart vid olika fel etc.

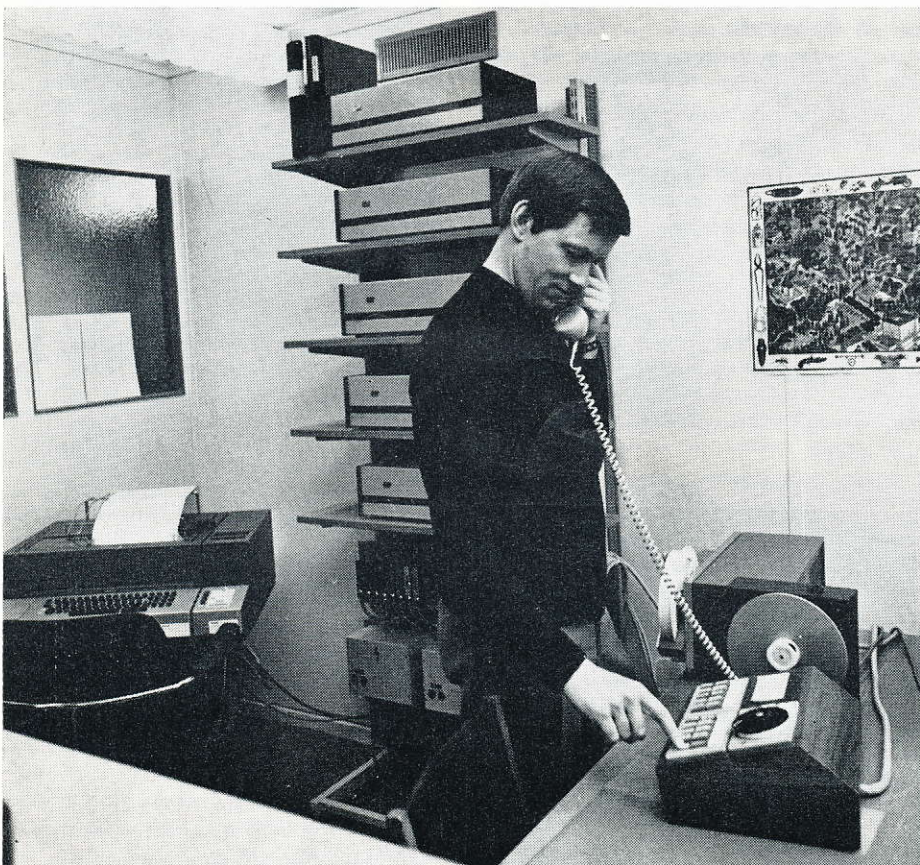
Förutom att övervaka sig själv kan givetvis växeln också användas att övervaka abonnenterna och framkomligheten i nätet.

CVA är huvudverkstad för dessa AKE-växlar, vilket bl.a. innebär att CVA hjälper de regionala underhållsinstanserna med lokalisering av svårare fel. För detta disponerar CVA över en mobil testutrustning och specialutbildad personal, som har viss jourtjänst och alltid är beredd att rycka ut till vilken del av landet som helst.

Fjärrövervakning

Som ett led i att rationalisera drift och underhåll av växlarna har dessa försetts med möjlighet till fjärrövervakning. Detta innebär i princip att man från en fjärrterminal försedd med skrivmaskin, remsläsare och remsstans kan utföra samma in- och utmatningar i datorn som man kan lokalt vid datorn. Denna fjärrterminal finns i dag i två prototyputföranden av vilka den ena placerats vid CVA. Utrustningen kommer under hösten dessutom att installeras vid de regionala verkstäderna samt på vissa stabsorgan. Avsikten med att placera en fjärrövervakningsutrustning på CVA är dels att få den provad i praktisk drift dels att CVA skall utarbeta underhållsrutiner och underhållsföreskrifter.

Utrustningen är en s.k. off-lineterminal, vilket innebär att förbindelsen kopplas upp mot önskad växel genom att man slår ett nummer på en fingerskiva.

Roland Persson ringer upp en dataväxel och kontrollerar drifttillståndet.

Vad kan man då använda denna utrustning till? Följande funktioner finns

- Ut- och inmatning av datainformation så att bl.a. uppgifter om abonnenter och förbindelser kan ändras och kontroll av olika tillstånd hos växeln kan utföras.
- Inläsning av skilda testprogram samt start av testerna. Bl.a. kan prov av alla till växeln anslutna förbindelser utföras.
- Överföring av textinformation mellan olika AKE-växlar, mellan fjärrterminal och AKE-växlar samt mellan olika fjärrterminaler.
- Överföring av dataresor mellan olika fjärrterminaler.
- Automatisk uppringning av förutbestämd fjärrterminal vid fel i AKE-växeln och utskrift om felets art.

Några tekniska data

Telefonidelen

Max antal ledningar 400

Fyrtrådig väljarnät

Dämpning genom växeln < 0,5 dB

Uppkoppling vid lokalsamtal 200 ms

Datorn

Ordlängd 16 bitar

Antal instruktioner 81

Klockfrekvens 5 MHz

Instruktionstid 6—6,4 μ s

Låg och högeffekt diod-transistorlogik

DTL med kiselement

Minnen av ferrittyp

Dataminne 16 K utökningsbart till 32 K

Instruktionsminne 40 K utökningsbart till 48 K

3.000 kretskort av plug-in typ

Fjärrövervaknings-
utrustningen

Datatransmissionshastighet 600 Baud

Dubbelriktat dataflöde med paritets- och summakontroll. Omsändning av felaktiga tecken

Teckenfrenkvens < 10^{-8} vid en förbindelse med bitfrenkvensen 10^{-4}

1 tecken = 8 bitar.

Roland Persson

Till Bergtrollets redaktion.

Det är med sorg i hjärtat jag erfarit att Bergtrollet kommer ut med sitt sista nummer. Det har under sin 23-åriga tillvaro speglat arbetslivet inom CVA-UHF, glädjeämnen, sorger, aktiviteter, arbetsobjekt och det mesta som förenar människor under samma förhållanden. Det har varit en av de länkar som förenat oss alla.

Mitt hjärtliga tack!

Flitig läsarinna

MIKROFICHE

Filmbladet som Viveca Björholm håller i handen är av den typ Mikrofiche som FMV börjat använda och som innehåller 208 A4-sidor.

Mikrofiche är benämning på en typ av filmblad i format A6 (105×148 mm) som innehåller negativ av förminskade originaldokument. Mikrofiche insätts av användaren i läsapparat och kan därigenom uppförstoras till läsbarhet.

Dessa filmblad lämpar sig särskilt väl för dokument, innehållande stora mängder information, som måste hållas aktuell.

Metoden med mikrofiche är inte ny men har i Sverige slagit igenom kraftigt först de senaste två åren. Mest, kanske beroende på att den börjat användas av Volvo.

Filmbladen, som således med fördel kan användas för den typ av information som idag trycks i offsetmaskiner, har därför blivit ett allvarligt hot mot vår tryckeriverksamhet.

Vårt uppdrag att trycka reservdelskataloger, typkataloger och materiellistor har redan minskat genom att FMV i dagarna börjat distribuera materiellistorna på mikrofiche och det är FMV avsikt att inom några månader sända ut läsapparater till de som tidigare erhållit materiellistan i bokform (17 stycken på CVA).

Bortfallet av tryckuppdraget på materiellistorna har p.g.a. reservdelskatalogomarbetningen tills vidare kunnat ersättas av ökad tryckning av reservdelskataloger men förmodligen är det en tidsfråga — kanske på ett par år — när FMV beslutar att även ge ut reservdels- och typkatalogerna på mikrofiche.

Detaljerad information om mikrofiche kommer att lämnas till användare på

CVA då FMV officiellt distribuerat läsapparaterna och mikrofiche som ersättning för nu utgivna böcker.

Data om Fiche

Framställningskostnad för ett mikrofiche är c:a 2 kronor.

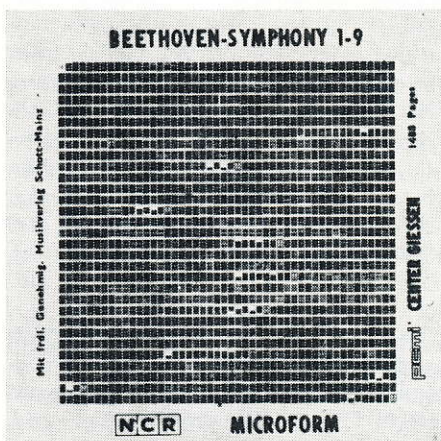
De mikrofiche som FMV börjat använda innehåller 208 A4-sidor, förminskade c:a 35 gånger.

Utöver mikrofiche finns andra varianter av fiche — Superfiche och Ultrafiche — med större förminskningsgrad.

Som exempel kan nämnas att ultrafiche, som har en storlek c:a 50×50 mm, kan innehålla 1.000—3.200 A4-sidor.

Denna metod tillämpad på t.ex. Arboga bibliotek gör det möjligt att krympa biblioteksutrymmet till en skrivbordshurts storlek.

A. Corsell

Ultrafiche i naturlig storlek, innehållande 1.488 sidor notblad.

Bruno Bellon och Hans Wall — långpendlare.

Varför så många pendlare på CVA

Arboga är ingen storstad, som man behöver fly bort ifrån. Inte heller råder det någon bostadsbrist här, men ändå finner man att närmare en femtedel av CVA:s anställda, eller drygt 300 personer, har annan hemortsadress än Arboga. Att många, som tidigare levt i närliggande orter som Kungsör, Valskog, Köping, Medåker, Fellingsbro och Götunda, har sökt till CVA och funnit det naturligt att bo kvar på hemorten är fullt förklarligt, men varför är det så många långväga ifrån som väljer att slå sig ner i grannorterna, och varför nöter man hellre landsväg morgon och kväll för att exempelvis få bo i Örebro, Västerås, Nora, Strängnäs och Eskilstuna? Ett 40-tal CVA:are bor i Örebro, lika många i Västerås, 7 i Eskilstuna för att nu ge några exempel.

Några av de anställda har tillfrågats varför de föredrar pendlandet.

Fremsta anledningen till att Hans Wall fortfarande bor kvar i Eskilstuna och åker 8,5 mil om dagen är att Arboga inte har någon villa i grupphusbyggnad som han finner ekonomiskt vettigt. Därför söker han nu en sådan bostad i Kungsör för att komma närmare CVA.

Leif Lindahl har 6,9 mil mellan bostaden och arbetsplatsen. Han bor i Nora. I tre år pendlade han mellan Örebro och Arboga. Sedan var han på jakt efter en villa, fann ingen lämplig här, men väl en i Nora, där hans fru har släktanknytning, och därför har han nu det senaste året tillbringat en timme varje morgon och kväll i bilen.

Bruno Bellon kör Strängnäs—Arboga tur och retur, 14 mil om dagen. Anledningen härtill? Han säger sig inte vara särskilt förtjust i Arboga (konstigt? red. anm.) och finner det värt besväret med resorna för att få bo där han trivs. And-

ra motiv för pendlandet är att föräldrarna, som är hans enda släktingar här i landet, bor i Strängnäs och att hans fru har ett bra arbete där.

Rune Larsson har bott i Arboga sedan 1946 och tills för ungefär 9 månader sedan, då han flyttade till Örebro. Varför? Jo, säger han, det finns flera skäl. När han en gång i tiden skaffade villan i Arboga låg den utanför stadsplanerat område, men i den nu utvidgade stadsplanen hamnade den mitt i ett planerat industriområde. Inför hotet att förr eller senare ha en industri inpå knutarna beslöt han sig för att sälja huset till kommunen. Att han sedan inte blev kvar i Arboga utan flyttade till Örebro berodde på att det var lämpligt med hänseende på barnens fortsatta skolgång. Dessutom är han själv uppväxt i Örebro och har sin far bosatt där.

Mats Karlsson bodde också i Arboga några år och hade tänkt fortsätta med det. Han ville bygga sig en villa på Brattberget, där han hört talas om att det skulle bli ett nytt bostadsområde. Varför han nu i stället hamnade i Kungsör förklarar han med att han inte lyckades få fram ett besked från myndigheterna i Arboga när tomtavstyckningen på Brattberget skulle komma till stånd, om det skulle dröja 1 eller 10 år. Han hörde sig för i Kungsör och där fanns det tomt. Till saken hör att lagom som han köpt sin tomt där och börjat planera för husbygget blev det klart med tomtorna i Brattberget, men då var det så dags.

Karl-Henry Askrot motiverar sitt pendlande med att frun som är barnsköterska inte kunde få något jobb i Arboga eller Köping. I Örebro blev det däremot flera napp. Gentleman som han är fann han det naturligt att ta på sin lott att åka emellan Arboga och Örebro och sålunda släppte han lägenheten i Arboga, där han bott åren 1962—69. Hans restid är nu c:a 40 minuter i vardera rikt-

ningen, eftersom han måste igenom Örebro. Han håller dock på att bygga en villa i Glanshammar och därigenom kommer han att korta av restiden en kvart. Karl-Henry Askrot betonar att han gärna stannat kvar i Arboga om bara hans fru hade haft möjlighet till ett arbete här.

En del CVV:are som flyttade över till CVA vid nedläggningen av CVV har bostatt sig i Arboga och förefaller trivas med det, medan andra fortfarande bor kvar i Västerås. Makarna Emy och Gustav Göhlman hör till den senare kategorin. De har en son som blev hjärnskadad vid en trafikolycka och att rubba hans cirklar med en flytt skulle inte vara bra. Dessutom börjar båda närma sig pensionsåldern och även om de i och för sig inte skulle ha något emot att bo i Arboga, tror de inte det går att finna en bostad här med den rimliga hyra de nu har.

PARIS

Place de la Concorde med den tretusenåriga Luxorobelisken.

Jag skulle på några dagars besök i Paris, och Bergtrollets red. bad mig skriva någonting om detta, vilket jag i ett svagt ögonblick lovade.

Min fru följde med på resan och vi startade vår flygning från Arlanda måndagen den 2 april kl. 9.00 under mycket högtidliga former. På "plattan" stod nämligen ett hederskompani med musikkår uppställt. Denna uppvaktning gällde förstås inte oss utan den ryska gästen Kosygin, som just väntades från Moskva.

Efter ett uppehåll i Köpenhamn landade vi i regn och dimma, lugnt och säkert på Le Bourget i Paris kl. 13.15. Jag minns en gång för mer än 40 år sedan, när jag satt i mitt hem med hörlurarna hårt tryckta mot öronen och lyssnade på radiorapporter om Charles Lindbergh som väntades till Le Bourget. Han landade också lyckligt, men uttröttad efter 33

fimmars nonstopflygning över Atlanten under provisoriska förhållanden — vilken fantastisk utveckling det har skett inom flyget sedan dess.

Mitt tjänsteärende i Paris tänker jag inte skriva om utan i stället något om fritiden.

Paris är en underbar stad, har man väl varit där en gång längtar man tillbaka. Det är lätt att hitta i denna jättestad, som har omkring 10 milj. innevånare. Staden är indelad i 20 arrondissement, vars nr är utsatta på gatunamnskyltarna. Man kan snabbt och billigt förflytta sig i Paris genom tunnelbanan — Le Métropolitain. Tio st. biljetter (un carnet) kostar endast 8F = 8 kr., och man kan byta linjer på samma biljett. Métrobiljetterna gäller även för stadens busslinjer, men där har man zonindelning, så man kan få betala med en eller flera biljetter beroende på resans längd. Det är lättare att hitta i Paris Métro än i Stockholms tunnelbana, och ändå byggdes Paris Métro för nära 100 år sedan.

Besök i svenska kyrkan

Svenska kyrkan ligger i 17 Arrondissementet, Rue Médéric 9. Närmaste Métrostation är Courcelles. I kyrkans lokaler finns bibliotek och lärum med svenska tidningar.

Vi besökte kyrkan den 4 april tillsammans med min kollega G. Henning och hans fru. Efter en liten andaktsstund, som leddes av kyrkans föreståndare teol. dr Strömberg, följde ett intressant och med humor späckat kåseri av förre ärkebiskopen G. Hultgren, som denna dag gästade kyrkan. Sedan bjöds på kaffe och vi hade nöjet sammanträffa med försvarsattaché Strömberg och hans familj, kantor Isaksson från Götlunda och kyrkvaktare fröken Ingrid Wase från Arboga. Jag vill varmt råda svenskar på besök i Paris att reservera några fimmor för ett besök i svenska kyrkan.

Ett möte

Efter middag på en restaurang i närheten av Place Clichy på fredag kväll tog vi Metron till Place de la Concorde för en promenad längs Ch Elysees. I trappan upp till Rue Rivoli går vi rakt i armarna på paret Maj och Tore Hugosson — vi bodde grannar i Arboga för över 19 år sedan och har inte träffats sedan dess. Makarna Hugosson är för närvarande bosatta i Luxembourg och Tore är anställd i flygfraktbolaget Loft-leider Icelandic. De hade åkt till Paris på ett par dagars semester. Vi tillbringade lördagen tillsammans, gjorde en tur under Paris broar, besökte basarerna i Mont Martre samt åt middag på en liten restaurang på Rue Dauphine. Ingen annanstans kan man få så god och väl-lagad mat som i Paris.

På söndagen var vi ute ganska tidigt

för att fotografera. Som framgår av bilden från Place de la Concorde är det knappast någon trafik där en söndagsmorgon, annars är denna plats en av världens mest trafikerade. I mitten av bilden ser man den mer än tretusen år gamla Luxorobelisken. För knappt tvåhundra år sedan satte man här upp doktor Guillotins "humanitära avrättningsmaskin". Ludvig XVI och Marie-Antoinette, tillsammans med tusentals andra, mötte döden på denna plats. Vi besökte också blomstermarknaden på La Cité, ett paradiset för blomsterälskare.

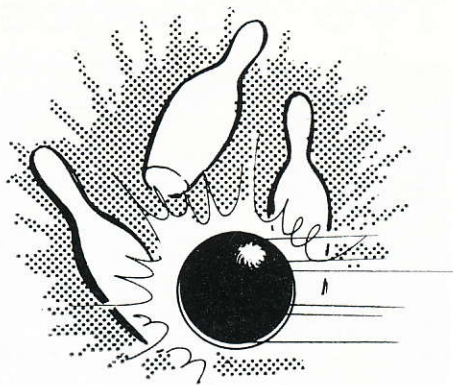
Det ursprungliga Paris byggdes på öarna i Seine, Cité och St-Lois för att lättare kunna försvaras. Stadens namn var då Lutèce. Det finns så många historiska platser och byggnader i Paris, så även om man bodde där under hela sin livstid, tror jag inte man skulle hinna lära känna allt. Beklagligtvis har man nu börjat bygga skyskrapor, vilket redan ändrat Paris utseende.

Det är måndag morron och vi sitter i hotellets matsal vid vår "petit déjeuner" redo att fara hem till Sverige. När vi beställer taxi för färden ut till Orly får vi veta att det under natten utbrutit strejk vid Metron och att det kunde bli lång väntetid på taxin. Inom en halvtimme var vi dock på väg ut till Paris Airport, som är en av de livligaste flygplatserna i Europa. Det blev en angenäm resa med Air France — god middag, utmärkt service (bättre än hos SAS) och världens gulligaste flygvärdinnor.

J. Kardell

Siv Arenskog på sin arbetsplats vid CVA materiallaboratorium.

Gör som Siv — BOWLA

Siv Arenskog, CVA IF, blev årets FFV-mästarinna i bowling vid tävlingarna i Linköping i slutet på april. Någon alldeles enstående prestation var nu kanske inte detta, eftersom det bara var två damer som ställde upp, men Siv har gjort bra ifrån sig också i andra tävlingssammanhang. Hon har spelat bowling sedan 1968, när den nya bowlinghallen i Köping kom till, och tillhör damklubben Svalan i Köping, som för närvarande ligger bäst till i Västmanlands län och på 4:e plats totalt i hela serien. Själv anser hon inte att hon riktigt kommit igång efter en knäskada för något år sedan, men det ska bli bättre. En kväll i veckan ägnar hon åt träning och dessutom spelar hon som regel en seriematch varje vecka under säsongen. I serien tävlar man i 8-mannalag.

Det är synd att så få CVA-are fått upp ögonen för bowling, tycker Siv. Bowling är roligt, spännande, ger fin kamratanda och många tillfällen att knyta nya kontakter, förutom att det naturligtvis också ur motionssynpunkt inte är så dumt. Så vitt hon vet är det bara två till vid CVA som är aktiva inom denna sport, Eva Hermansson och hennes far Stig Hermansson.

Bowling är ett kägelspel som spelas på en 25 meter lång träbana. 10 kägglor ställs upp i en likvinklig triangel och mot denna gör man utkast med ett klot, som väger 7,255 kg. och är försett med tre hål, ett för tummen, ett för långfingret och ett för ringfingret. Varje kullslagen kägla ger 1 poäng; två slag utgör en s.k. ruta. Blir första slaget en strike (alla kägglor slagna), erhålles ytterligare två slag. Vid s.k. spare eller spärr (alla kägglor på två slag) får man ett slag. En eller flera serier om 10 rutor ingår i en tävling. Vanligtvis kör man fyra serier. Sammanlagda poängtalet avgör vinsten.

Två guldgossar på CVA

Benny Nilsson - svensk mästare

En strong prestation gjorde Benny Nilsson, CVA, i slutet av april, då han vid SM i tyngdlyftning för handikappade tog hem guldmedaljen i fjäderviktsskassen genom att pressa 150 kg. Detta var hans första SM-guld och det skedde på hem-

maplan, eftersom DHR Arboga stod som arrangör för tävlingarna.

I slutet av juli kommer Benny att delta i de handikappades världsspel i Stoke Mandeville, England. Ett träningslyft på 170 kg i dagarna lovar gott. Lycka till!

Leif Andersson - europamästare

Den unge CVA:aren Leif Andersson blev, mot alla tips, EM-mästare i lätt tungvikt vid EM-brottningarna i Helsingfors nyligen. Segermatchen klarades av på 19 sekunder genom ett snabbt slaget nacksving, som fick bulgariske storfavoriten Dimitar Ivanov på fall. I vintras tog

Leif NM-silver.

Närmast på programmet står nu ett träningsläger i Karlsborg i början på juli, varpå följer några internationella tävlingar bl a i Östtyskland innan det blir dags för VM i Iran. Självfallet satsar han sedan på OS. Vi håller tummarna!

Ny idrottsplan

Sommaren håller på att göra sitt intåg. Alla känner vi av det på något sätt. Inte bara blommor och blader skjuter nya skott utan också CVA. En godsterminal har vuxit upp på vår idrottsplan.

Ingen skall dock sörja den "gamle". En ny idrottsplats är på gång öster om parkeringsplatsen. A. B. M. Markentreprenader AB i Köping har planerat och dränerat den nya planen. Nu skall matjorden dit och gräset sås.

Vi "motionärer" skall inte nyttja idrottsplanen i år utan låter i detta fall gräset gro i lugn och ro.

Fotbolls-Korpen

Arboga-korpen har startat sina fotbollsserier för damer och herrar. CVA har ett damlag och tre herrlag med.

Herrlagen har startat bra och siktar alla på en bra plats i slutspelet. Damer-na gick på en "mina" mot EPA men kommer igen och tar säkert flera poäng i den dubbelserie som skall vara avslutad till semestern.

Bastu vid Fohlingtorp

I f.d. tvättstugan vid fritidsgården Fohlingtorp pågår just nu inredning av bastu. Byggnaden ligger invid stranden och badbryggan, och det blir bekvämt att kombinera bastu- och kallbad i sjön. Eftersom fritidsgården används flitigt även under vintertid med olika motionsaktiviteter behövs också en dusch med tempererat vatten i bastubyggnaden för dem som inte vill hugga upp en vak i sjön. Det kommer alltså att finnas el-uppvärmd bastu, mindre utrymme för omklädnad och duschrum. Stugan var ju liten och utrymmena är därefter, men 8-10 personer bör få plats, och det blir god standard på det hela.

Inom kort är bastun klar att tas i bruk och därmed har fritidsgården fått en efterlängtat komplettering, som kommer att glädja alla som använder den för motion och rekreation. Man kan förmoda att den skaran kommer att växa. Bastun blir lättskött och där kommer att finnas anvisningar om hur man skall gå tillväga, när man använder den. Det blir inte krångligare än att alla som så önskar kan fara ut och njuta av ett bad och den fina miljön, som Kvarnsjön och Fohlingtorp erbjuder. Nycklar finns som tidigare hos CVA-vakten. Vissa kvällar kommer dock att reserveras för enbart damer eller enbart herrar för att undvika alltför intim blandning.

Två kanadensare

Fritidsgården får ännu en attraktion denna sommar. På förslag från stugkommittén inköper CVA IF två kanoter, "kanadensare", som liksom den tidigare befintliga roddbåten av plast, kommer att stå till medlemmarnas förfogande.

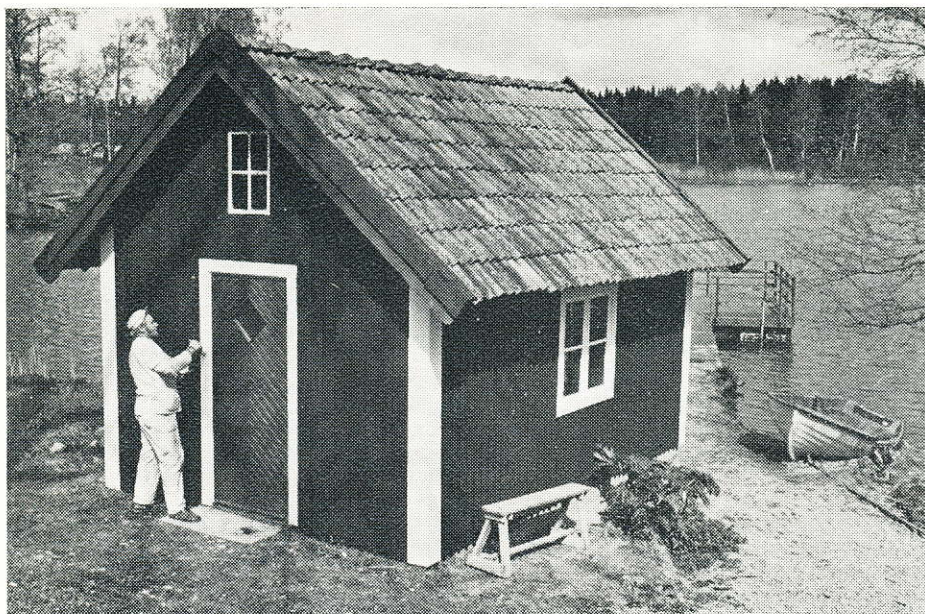
Jubilarer

CVA		
60 år		
29/6	Jens Nilsson	Avd. 480
7/7	Helmi Nyrén	380
12/7	Walter Lundborg	721
29/7	Eric Holmstedt	333
16/8	Gösta Johansson	253
19/8	Sigfrid Jansson	122
2/9	Ejnar Höglund	276
10/9	Gunnar Ericsson	465

50 år		
29/6	Georg Andersson	Avd. 676
29/7	Karl Törnkvist	560
31/7	Sven Olsson	623
9/8	Hugo Mattsson	404
25/8	Birger Karlsson	283
31/8	Birgit Andersson	380
6/9	Lars-Harry Larsson	600
23/9	Algot Sjunnesson	502
25/9	Georg Olsson	492

UHF		
60 år		
24/8	Gunnar Dahlman	Avd. FF

50 år		
17/7	Ulla Holmström	Avd. EC

Stig Petterson ger bastun vid Fohlingtorp en "make up".

Vårt driftvärn kan vi lita på

CVA-UHF driftvärn Arboga kvalificerade sig till finalen i rikshemvärnstävlingen under tävlingar i Skinnskatteberg den 26 maj. Fjorton lag från Förenade Fabriksverken deltog i uttagningsstävlingen som omfattade två gruppfältskjutningar en snabbeld med gevär, spräng och min-tjänst samt vaktjänst.

I samtliga grenar belade CVA-UHF första platserna. Individuellt segrade Bror Karlsson, CVA-UHF, i kpistklassen på 40 poäng närmast följd av driftvärns-kamraten Gunnar Merkén på 38 poäng. I Kg-klassen tog Åke Dandanell, CVA-UHF, segern på 43 poäng närmast följd av H. Johansson, Åkers krutbruk, på 36 poäng. L. Hjort, CVM, segrade i gevärsklassen på 33 poäng tätt följd av Lennart Larsson, CVA-UHF, på 32 poäng.

I och med denna seger kommer CVA-UHF driftvärn att representera Förenade Fabriksverkens driftvärn vid finaltävlingen i Eksjö den 24—25 augusti. Laget från CVA-UHF driftvärn bestod av: Gruppchef Gunnar Merkén, ställföreträdande gruppchef Bror Karlsson, Kg-skytt Åke Dandanell, gevärsskyttarna Holger Larsson, Lennart Larsson och Lars-Olov Broberg samt reserv Enar Claesson.

TACK

För allt vänligt deltagande som visats mig i min stora sorg samt för hedersbevisningen och de vackra blommorna vid jordfästningen framföres härmed mitt varma tack.

INGRID FRIMAN

● Ett varmt tack för presenter och blommor som jag fått under min sjukdomstid.

CHRISTINA ERIKSSON, UHF

● Ett hjärtligt TACK till kamraterna på FMV-BODA för trevlig fest, blommor och present.

OLOF JOHANSSON

● Ett hjärtligt tack för vänlig hägkomst på min 60-årsdag.

JOHN KARDELL

● Ett varmt tack för uppvaktningen på min 60-årsdag.

BENGT LUNDMARK

● För all uppvaktning och vänlig hägkomst på min högtidsdag ber jag få framföra ett varmt tack.

LENNART CARLSSON, UHF

● Mitt innerliga tack till alla som bidrog till att göra min högtidsdag till ett glatt och soligt minne.

MAIVOR BYSTRÖM

● Ett hjärtligt tack för all uppvaktning och vänlig hägkomst på min högtidsdag.

GUSTAF JACOBSSON, UHF

● Ett varmt tack för uppvaktningen på min 60-årsdag.

ERIK RYDH

● Ber att till chefer och arbetskamrater få framföra ett hjärtligt tack för uppvaktningen på min 60-årsdag.

TAGE RAVLING

● Ett hjärtligt tack för all uppvaktning på min 60-årsdag samt för blommor och vänlig omtanke under min sjukdom.

TAGE WALLQVIST

● Hjärtligt tack för vänlig hägkomst på min högtidsdag.

HOLGER ÖHMAN

● För all uppvaktning på min högtidsdag framför jag härmed mitt varma tack.

BORJE CASSEL

Pensionär

Den 30 april avgick lokalvårdare Einar Olsson med pension. Han har varit anställd vid CVA driftavdelning sedan den 15 oktober 1962. Med blommor, käpp och varma ord avtackades han från företaget genom Hans Knutsson-Hall och Sune Malmberg, som åkte hem till honom, eftersom han på grund av sjukdom inte varit på sitt arbete den senaste tiden.

Glatt överraskad blev Einar Olsson när Hans Knutsson-Hall dök upp med käpp och blommor.

Bergtrollet åt skogen

Det är med sorg i hjärtat vi erfarit att Bergtrollets sista nummer går in för tryckning. Även om Bergtrollet inte alltid varit ett direkt nyhetsorgan så har den dock förenat företaget (sedan 1967 två företag) personalen och deras familjer kring gemensamma intressen. Vi har svårt att tro att kostnaden varit så stor att den inte skulle vägts upp av den gemenskap och tillfredsställelse som vi känt då Bergtrollet dunsat in i brevlådan. Förhoppningsvis kan vi tro att Bergtrollet inte låtit sig skrämmas så över tingens utveckling att det inte i något sammanhang låter sin glada vinjett återuppstå. Heder åt Bergtrollet och dess redaktion för den tid som varit.

ERIK WERNER
FCTF lf 107

INGVAR JOHANSSON
SF avd 2152

Den försöksorganisation som införes inom underhållsdelen i FFV fr. o. m. 1 juli 1973 innebär bl. a. att enheten CVA försvinner. I konsekvens härmed upphör "Bergtrollet" - CVA:s och UHF:s personaltidning.

Till alla Er som på olika sätt aktivt bidragit till att "Bergtrollet" blivit omtyckt och efterlängtat framför vi vårt varmaste tack.

ANDERS HÖGFELDT
Chef för CVA

ÅKE THORSÉN
Chef för UHF

Trevlig semester!

*Dom säger att Bergtrollet inte får
vara med längre, men det vill
jag inte höra talas om.*